

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПрАТ «ПВНЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Кафедра права та публічного управління

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНА

Зав. кафедрою _____

к.ю.н., доц. Гулевська А.Ю.

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ
РІШЕНЬ У ОРГАНІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Виконала:

студентка гр. ПУА-212м _____

Л.С. Михайлів

Керівник:

к.ю.н., доц. _____

О.В. Косяк

Запоріжжя

2024

ПрАТ «ПВНЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Кафедра права та публічного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою _____

к.ю.н., доц. Гулевська А.Ю.

«__» _____ 2023 р.

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

Студенці гр. ПУА – 212 м, спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Михайлів Ліані Сергіївні

1. Тема: Удосконалення прийняття управлінських рішень у органі місцевого самоврядування

затверджена наказом по інституту № 02-30 від 20.10.2023 р.

2. Термін здачі студентом закінченої роботи: 13.01.2024 р.

3. Перелік питань, що підлягають розробці:

1. Визначити специфіку побудови державної влади в державі

2. Дослідити риси місцевого самоврядування в державі

3. Визначити сутності взаємодії органів державної влади і органів місцевого самоврядування

4. Надати характеристику «компетенціям» та «повноваженням» органів державної влади та органів місцевого самоврядування

5. Визначити основні проблеми взаємодії органів влади та органів місцевого самоврядування

6. Дослідити правові та управлінські аспекти реалізації державної політики у сфері забезпечення взаємодії громадянського суспільства, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування

7. Узагальнити пріоритетні напрямки удосконалення системи територіальної організації влади в державі

8. Запропонувати заходи з подальшого реформування взаємодії виконавчої влади та органів місцевого самоврядування

Дата видачі завдання «04» вересня 2023 р.

Керівник кваліфікаційної
магістерської роботи

(підпис)

О.В. Косяк

(прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання

(підпис)

Л.С. Михайлів

(прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав.кафедрою _____

КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК
підготовки магістерської дипломної роботи
студентом інституту ЗІЕІТ заочної форми навчання
гр. ПУА-212 м П.І.Б. Михайлів Ліаною Сергіївною
на 2023-2024 навчальний рік

№ етапу	Зміст	Терміни виконання	Готовність по графіку %, підпис керівника	Підпис керівника про повну готовність етапу, дата
1.	Корегування теми кваліфікаційної магістерської роботи, збір практичного матеріалу за темою кваліфікаційної магістерської роботи	04.09.23-17.10.23		
2.	I атестація I розділ кваліфікаційної магістерської роботи	23.10.23-28.10.23		
3.	II атестація II розділ кваліфікаційної магістерської роботи	20.11.23-25.11.23		
4.	III атестація III розділ кваліфікаційної магістерської роботи, висновки та рекомендації, додатки, реферат, перевірка програмою «Антиплагіат»	18.12.23-23.12.23		
5.	Доопрацювання кваліфікаційної магістерської роботи, підготовка презентації, отримання відгуку керівника і рецензії	25.12.23-06.01.24		
6.	Попередній захист кваліфікаційної магістерської роботи	08.01.24-13.01.24		
7.	Подача кваліфікаційної магістерської роботи на кафедру	за 3 дні до захисту		
8.	Захист кваліфікаційної магістерської роботи	15.01.24-20.01.24		

Керівник _____ (П.І.Б.) “ ” _____ 20__ р.

Студент _____ (П.І.Б.) “ ” _____ 20__ р.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота: 92 с., 16 таблиць, 5 рисунків, 74 джерела літератури, 6 додатків

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є вивчення механізму взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування та його вдосконалення.

Об'єктом дослідження в кваліфікаційній магістерській роботі є державні та місцеві органи влади.

Предметом дослідження кваліфікаційної магістерської роботи є сутність механізму взаємодії та його вдосконалення: теоретичні, методологічні та прикладні засади, питання правового регулювання, розвиток економіки України в контексті децентралізації.

Були визначені перспективні напрями розвитку: по-перше, кожного з департаментів, які формують досвід цих установ; по-друге, формування провінційного інституту "про внесення змін до Конституції України (про децентралізацію влади)" за умови прийняття вже розроблених законів України та поправок, зокрема підготовки виключного переліку конституційних повноважень губернатора.

ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ, МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЇ

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ ТА ТЕРМІНІВ	7
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	11
1.1. Характеристика організаційної побудови державної влади в Україні.....	11
1.2. Специфічні риси місцевого самоврядування в Україні	16
1.3. Загальний огляд сутності взаємодії органів державної влади і органів місцевого самоврядування	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	31
2.1. «Компетенція» та «повноваження» органів державної влади та органів місцевого самоврядування як критерій визначення власної межі	31
2.2. Основні проблеми взаємодії органів влади та органів місцевого самоврядування в Україні	49
2.3. Правові та управлінські аспекти реалізації державної політики у сфері забезпечення взаємодії громадянського суспільства, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.....	57
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	68
3.1. Пріоритетні напрямки удосконалення системи територіальної організації влади в Україні	68
3.2. Заходи з реформування взаємодії виконавчої влади та органів місцевого самоврядування	75
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	89
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ
ТА ТЕРМІНІВ

Слово / словосполучення	Скорочення	Умови використання
А		
абсолютний, абсолютне	абс.	при цифрах
В		
відносний, відносно	відн.	при цифрах
виробництво	вир-во	при цифрах
Г		
гривня, гривень	грн.	при цифрах
К		
копійка	коп.	при цифрах
М		
місто	м.	по тексту
Р		
розділ	розд.	при цифрах та у примітках
район	р-н	по тексту
редакція, редактор	ред.	по тексту
рис.	рис.	по тексту
С		
сторінка	стор.	при цифрах и у примітках
Т		
таблиця	табл.	по тексту
тисяч гривень	тис. грн.	при цифрах и у примітках

ВСТУП

Актуальність цієї теми полягає в тому, що взаємодія між державною адміністрацією та місцевими органами влади є центральною і серйозною проблемою територіальної організації України. Ряд факторів вимагає вдосконалення системи розподілу потенціалу та повноважень між цими двома інститутами.

Швидкість переходу до нової та більш просунутої моделі організації всіх сфер суспільно-політичного та соціально-економічного життя в Україні, реалізація процесів реформування місцевого самоврядування, децентралізації, деконцентрації та значного підвищення рівня життя багато в чому залежить від ефективної взаємодії представників влади. уряд і виконавча влада.

Конституція України встановлює дві системи місцевого самоврядування: місцеву державну адміністрацію-місцеві адміністративні органи, і місцеве самоврядування як громадський інститут територіальних громад. Це системи місцевого самоврядування, які різняться за своєю правовою природою. Перш за все, вони розрізняють їх за своїми функціями та повноваженнями. Конституція України не гарантує місцеву автономію і, отже, має на увазі можливість її заміни місцевою державною адміністрацією.

Дослідження окремих аспектів децентралізації та реформування територіальної організації влади в Україні є предметом наукових пошуків таких дослідників, як: В. Я. Малиновський [40] - в частині визначення концептуальних засад трансформації; С. М. Серьогін та Н.Т. Гончарук [45]- дослідження теоретичних засад та основних напрямків реформування місцевого самоврядування й децентралізації влади, П.В. Ворона [71] - щодо впливу адміністративного ресурсу на процеси децентралізації влади в Україні, В.А. Негода [73] та А.П. Павлюк [74] - щодо практичної реалізації запропонованих підходів та проблем реформування територіальної організації влади в Україні, І.П. Лопушинський [37] розглядав громадівську

модель самоврядування як одну з головних в процесах децентралізації.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є вивчення механізму взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування та його вдосконалення.

Відповідно до конкретної мети ставляться наступні завдання:

дослідити взаємодію органів державної влади та місцевого самоврядування;

Вивчити нормативно-правове забезпечення взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування;

Розкрийте основні проблеми взаємодії між місцевою державною адміністрацією України та місцевими автономними органами влади;

Проаналізуйте співпрацю громадянського суспільства, адміністративних органів влади та місцевого самоврядування;

Проаналізуйте зарубіжний досвід взаємодії між державними та місцевими органами влади;

Розглянемо напрям реформування взаємодії між адміністративними органами та інститутами місцевого самоврядування.

Метою дослідження в кваліфікаційній магістерській роботі є державні та місцеві органи влади.

Предметом дослідження кваліфікаційної магістерської роботи є сутність механізму взаємодії та його вдосконалення: теоретичні, методологічні та прикладні засади, питання правового регулювання, розвиток економіки України в контексті децентралізації.

Теоретико-методологічною основою дослідження є класичні положення теорії права, основні праці українських і зарубіжних вчених, а також практиків за основними напрямками реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади. У ході дослідження були використані наступні наукові методи: абстрактно-логічний - для вивчення змісту сутності організації Української будівельної влади; ретроспективний аналіз і синтез-публічний; діалектичні методи для всебічного вивчення

взаємовідносин між Державним управлінням і місцевими автономними органами; порівняльно - правові методи - для порівняння зарубіжних і вітчизняних законів і практик у галузі нормативного забезпечення взаємодії місцевої державної адміністрації та місцевих автономних органів; графоаналітичний - для магістерських дисертацій для схематичного представлення теоретичних і практичних положень; Системний аналіз-реформування адміністративних органів та органів місцевого самоврядування для визначення пріоритетних напрямів взаємодії.

Інформаційною основою дослідження є Конституція України, закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, інформація, інші джерела інформації з питань взаємодії органів місцевого самоврядування та органів державної влади в Україні.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

1.1. Характеристика організаційної побудови державної влади в Україні

Згідно з Конституцією України, Державна влада поділяється на законодавчу, виконавчу та судову. Законодавча, виконавча та судова влада діють у межах, встановлених Конституцією та законами України. Здійснення державної влади на основі її підрозділів передбачає, що кожна державна установа повинна належати до однієї з гілок влади (законодавчої, виконавчої чи судової).¹

Конституція України володіє вищою юридичною силою; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України. Державні установи та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень, передбачених Конституцією та законами України. Це забезпечує стабільність

конституційного ладу країни, а також запобігає захопленню державної влади та змінам у конституційному ладі України.

Вирішальне значення для функціонування демократичної держави має встановлений Конституцією порядок формування державних інститутів, зокрема періодичність виборів і призначень.

Застосування принципу періодичності виборів відповідно до міжнародних актів є важливим компонентом їх демократії.

Єдиним законодавчим органом України є Парламент, Верховна Рада України. Тільки Верховна Рада може прийняти закон-акт вищої юридичної сили. Конституційний склад депутатів Верховної Ради обирається на основі загального прямого виборчого права таємним голосуванням строком на 5 років.

Згідно з Конституцією України," громадяни України, які досягли на день виборів 21-річного віку, мають право голосувати і можуть стати народними депутатами, які прожили в Україні останні 5 років " [1, стаття 76]. Народні депутати не можуть постійно здійснювати свої повноваження і виконувати обов'язки іншого представника або переходити на державну службу.

Верховна Рада працює в сесійному режимі. Сесії можуть бути регулярними і позачерговими. Чергові сесії починають роботу в терміни, встановлені Конституцією. Позачергові сесії повинні проводитися з наступних причин: А) на вимогу не менше однієї третини від конституційного складу депутатів Верховної Ради;

Б) на вимогу Президента України. У цьому випадку засідання скликається головою Верховної Ради і складається обов'язковий перелік питань, які будуть розглянуті. У разі оголошення Указу Президента про введення воєнного та надзвичайного стану в Україні або на частині її території Верховна Рада збирається протягом двох днів без скликання.

Верховна Рада складається з двох установ з особливим правовим статусом - Рахункової палати України та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Повноваження Верховної Ради закріплені в статті 85 Конституції України. Вона бере участь у формуванні органів державної влади та виборах посадових осіб і здійснює контроль над парламентом у межах, визначених Конституцією. Верховна Рада також бере участь в бюджетному процесі і наділена повноваженнями в області зовнішньої політики, оборони і безпеки. Верховна Рада має право оголосити "про схвалення рішення Президента України Про введення воєнного стану та укладення миру за пропозицією Президента України".

Збройні Сили України та інші військові організації у разі збройного нападу на Україну" [1, стаття 191] і так далі.

Верховна Рада реалізує свої повноваження за допомогою законів,

постанов, заяв, апеляцій, декларацій.

Для забезпечення ефективного здійснення законодавчої роботи та підготовки інших питань, що входять до її компетенції, Верховна Рада формує Постійний комітет. Тимчасовий спеціальний комітет створюється для розгляду питань тимчасового характеру.

Самостійною формою правління в Україні є виконавча влада. Вищим органом системи виконавчої влади є Кабінет Міністрів України - Уряд України, який безпосередньо здійснює виконавчу владу через міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації. Він відповідає за президента України, керує Верховною Радою України і несе за неї відповідальність.

У своїй діяльності Кабінет Міністрів несе відповідальність за Конституцію, акти Президента України та закони України, головним чином Закон України "Про Кабінет Міністрів України".

Основними завданнями та функціями Уряду України є:

- Забезпечення національного суверенітету та економічної незалежності України;
- Вжиття заходів щодо забезпечення прав і свобод людини;
- Реалізація фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики у сферах соціального захисту, охорони здоров'я, освіти, науки, культури, охорони природи, екологічної безпеки та раціонального природокористування;
- Розробка і впровадження національних програм економічного, соціального і культурного розвитку, охорони навколишнього середовища і т. д.;
- Забезпечення рівних умов для розвитку всіх сфер власності та управління державним майном;
- Забезпечити розробку законопроекту Про державний бюджет України та його реалізацію;
- Здійснення заходів з оборони та національної безпеки України,

боротьби зі злочинністю та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

- Організація та забезпечення зовнішньоекономічної діяльності, митниці;

- Контролює і координує роботу міністерств та інших адміністративних органів;

Кабінет Міністрів видає обов'язкові до виконання акти. Акти нормативного характеру видаються у формі постанов, а акти з організаційних та адміністративних питань видаються у формі розпоряджень.

Конституція передбачає, що Кабінет складається з Прем'єр-міністра, першого віце-Прем'єр-міністра, віце-прем'єра та Міністра. Прем'єр-міністр України призначається Верховною Радою за поданням Президента України. Персональний склад Кабінету Міністрів визначається Верховною Радою України за поданням Прем'єр-міністра і Президента України - Міністра оборони і міністра закордонних справ.

Кабінет Міністрів України здійснює повноваження перед новообраною Верховною Радою України.

Центральною ланкою в системі адміністративних органів є міністерства, підпорядковані Кабінету Міністрів та іншим центральним органам виконавчої влади. Вони є основними адміністративними структурами різних сегментів виконавчої влади.

В областях, районах і містах Києві та Севастополі адміністративна влада здійснюється державними адміністраціями областей, районів і міст. Глави цих адміністрацій призначаються і звільняються з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів. Місцева державна адміністрація в межах своєї компетенції здійснює виконавчу владу на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць і реалізує повноваження, делеговані відповідною Радою [10].

Судова влада є автономною і незалежною гілкою влади, що складається з судів, створених відповідно до встановлених процедур. Суд здійснює правосуддя у цивільних, господарських та кримінально-

адміністративних справах, ґрунтуючись на принципах верховенства права, з метою захисту прав і законних інтересів людей і громадян, а також інтересів держави.

Судова влада є самостійним напрямком здійснення державної влади у формі правосуддя. Правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Існують і інші функції, властиві окремим кровоносним судинам. Саме так Конституційний суд визначає відповідність законів та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України та Конституції України. Конституційний суд також має повноваження тлумачити Конституцію і закони України. Суди загальної юрисдикції доводять факти, які мають юридичне значення та обмежують правосуб'єктність окремого громадянина. "Система судів загальної юрисдикції України заснована на принципах територіальності, спеціалізації та інстанційності".[15, стаття 17] ця система складається з районного суду, Апеляційного суду, Вищого професійного суду та Верховного Суду України.

1. Однією з основних складових механізму державної влади в Україні є інститут Президента України. Президент України є главою держави і виступає від його імені. Він є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, дотримання Конституції, прав людини і громадянських свобод. Президент не є будь-яким представником гілки влади, яка гарантує єдність державної влади в умовах її поділу. Відповідно до статті 103 Конституції України, Президент України обирається таємним голосуванням строком на 5 років. Конституція України встановлює певні вимоги до кандидатів у президенти. Він повинен бути громадянином України, досягти 35-річного віку, проживати в Україні останні 10 років, мати виборче право, володіти активним виборчим правом, не обмежений у виборчих правах, володіти державною мовою. Одна і та ж особа не може бути президентом України більше 2 термінів поспіль.

Конституція України встановлює недоторканність Президента під час здійснення ним своїх повноважень. Президент не може делегувати свої

повноваження іншим особам. Ті, хто займає пост президента, зберігають цей титул довічно, якщо тільки вони не будуть відсторонені від нього Верховною Радою України шляхом імпічменту. Президент має право видавати обов'язкові до виконання укази і розпорядження на всій території України.

1.2. Специфічні риси місцевого самоврядування в Україні

Відповідно до статті 140 Конституції України, місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою відповідно до встановлених законом процедур, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування. Через села, селища, міські ради та їх виконавчі органи, тобто конкретні структурні та організаційні механізми, які називаються системами місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування в Україні регулюється законом України "Про місцеве самоврядування" і здійснюється відповідно до принципу поєднання місцевих і державних інтересів. відповідно до цього закону:

"Місцеве самоврядування-це право, гарантоване реальною спроможністю держави і територіальних громад - жителів сіл і добровільних об'єднань у сільські громади окремих сіл, селищ, жителів міст - самостійно або під відповідальність органів місцевого самоврядування та посадових осіб вирішувати питання регіонального значення в рамках Конституції і закони України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою села, населеного пункту, міста безпосередньо, через сільську, селищну, міськраду та її виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальної громади села, населеного пункту, міста. Громадяни України здійснюють право на участь у місцевому самоврядуванні, належачи до відповідної територіальної громади."

Органи місцевого самоврядування є юридичними особами, вони володіють власними повноваженнями і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до Закону.

Рухоме і нерухоме майно, доходи місцевого бюджету, земля, природні ресурси, що належать громадським територіальним громадам сіл, селищ і селищ-мільйонників, та інші об'єкти, що знаходяться у віданні районних та обласних рад, є важливими і фінансовими основами місцевого самоврядування.

Враховуючи місцеві особливості, органи місцевого самоврядування можуть перерозподіляти певні повноваження та бюджетні кошти на основі договорів.

Система місцевого самоврядування включає:

- Місцева спільнота;
- Сільська, селищна, міська рада;
- Сільський, селищний голова;
- Виконавчі органи сіл, селищних та міських рад;
- староста.;
- Районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальної громади сіл, селищ міського типу;
- Самоорганізований орган населення.

Орган місцевого самоуправління -це представницький орган, створений жителями, які законно проживають на території села, селища, міста або його частини, який вирішує завдання, передбачені законом України "Про місцеве самоуправління", бере участь у вирішенні важливих питань. вирішує проблеми регіону, набуває якісні та доступні за ціною послуги, покращує взаємодію з місцевими органами влади.

При необхідності села, селища та міські ради можуть не тільки надати деякі зі своїх повноважень самоорганізуючим органам населення, а й передати необхідні кошти та інші ресурси, необхідні для здійснення цих повноважень. Водночас села, селища, міста та Ради мають контролювати їх виконання.

Державний контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування та посадових осіб здійснюється лише на підставі, в межах їх повноважень та

в порядку, встановленому Конституцією та законами України.

Згідно з Конституцією та Законами України, обмеження права територіальних громад на місцеве самоврядування можуть застосовуватися тільки в умовах війни та надзвичайних ситуацій.

У містах з регіональним поділом районні ради міста можуть бути утворені за рішенням територіальної громади міста або міської ради відповідно до цього Закону. Районна у місті рада формує виконавчий орган і обирає Голову Ради, який також є головою виконавчого комітету.

Основним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальні громади сіл, селищ і міст. Територіальні громади сусідніх сіл можуть об'єднуватися в одну територіальну громаду, створювати єдиний орган місцевого самоврядування та обирати єдиного сільського голову.

Села, селищні та міські ради є органами місцевого самоврядування, які представляють відповідні територіальні громади та здійснюють функції та повноваження місцевого самоврядування від їх імені та в їх інтересах. Обласні та районні ради є органами місцевого самоврядування, які представляють спільні інтереси територіальної громади сіл, селищ міського типу, а також володіють повноваженнями, переданими сільськими, селищними та міськими радами.

Виконавчими органами міських сільських, селищних, селищних та районних рад (у разі їх створення) є виконавчі комітети, департаменти, адміністрації та інші виконавчі органи, створені Радою. Виконавчі органи міських, сільських, селищних, міських та районних рад перебувають у віданні відповідної ради та підзвітні їй, а також перебувають у віданні відповідних органів виконавчої влади з питань здійснення повноважень, делегованих органами виконавчої влади. У сільській раді, яка представляє територіальну громаду чисельністю до 500 жителів, виконавчим органом Ради є рішення відповідної територіальної громади або сільської ради, в цьому випадку функції виконавчого органу Ради (за винятком

розпорядження землею і природними ресурсами) здійснюються тільки головою села.

Голова села, селищної адміністрації або міста є головною посадовою особою сільської територіальної громади (добровільно об'єднує жителів кількох сіл в 1 територіальну громаду), населеного пункту або міста.

Сільська, селищна, міська, районна рада міста (у разі її створення) може з ініціативи мешканців створювати будинки, вулиці, квартали та інші об'єднання самоорганізації населення і надавати частину своїх здібностей, фінансів та майна.

Відповідно до частини 1 статті 143 Конституції України, "територіальна громада сіл, селищ і міст безпосередньо або через сформовані ними місцеві автономні органи управляє майном, що перебуває у власності громади, затверджує програми соціально-економічного і культурного розвитку, контролює їх виконання, затверджує бюджет відповідних адміністративно-територіальних одиниць, стежить за його виконанням, сплачує Місцеві податки і збори відповідно до Закону." установивши. Вони створюють, реорганізують і ліквідують муніципальні підприємства, організації та установи, здійснюють контроль за їх діяльністю і вирішують важливі проблеми регіону, віднесені законом до їх компетенції;"

Повноваження новообраного сільського, селищного чи міського голови закінчуються у перший день першої сесії відповідної сільської, селищної чи міської ради, де вони обираються на наступних чергових місцевих виборах, або, якщо Рада не обрана, повноваження відповідної територіальної виборчої комісії оголошує рішення про своє обрання та реєстрацію. Частини першої та другої статті 79 цього Закону" [11, стаття 42], за винятком випадку дострокового припинення його повноважень відповідно до, з моменту вступу на посаду іншої особи.

У разі звільнення з посади сільського, селищного або примара у зв'язку з достроковим припиненням його повноважень або його смертю, а також у разі дострокового припинення повноважень сільського, селищного або

примара у зв'язку з достроковим припиненням його повноважень здійснює секретар відповідної сільської, селищної або міської ради, за винятком випадку дострокового припинення повноважень сільського, селищного або міського голови "по військовому" відповідно до законодавства України. За винятком випадку дострокового припинення повноважень-цивільної адміністрації "або Закону України" Про правовий режим воєнного стану "" секретар сільської, селищної, міської ради тимчасово обирається відповідно до закону для здійснення цих повноважень, з моменту дострокового припинення повноважень повноваження сільського, селищного, примара, до початку повноважень сільського, селищного, примара, або на дострокових виборах до відкриття дня " [11, ст.42].

Особа, яка на даний час здійснює повноваження сільського, селищного чи примара відповідно до Закону, не пізніше ніж через п'ятнадцять днів після звільнення із сільської, селищної чи примарії або смерті, що спричинила звільнення із займаної посади, може достроково припинити свої повноваження, якщо повноваження сільського, селищного чи примари повноваження мера передбачені статтею 79 цього Закону.

Таке клопотання буде розглянуто Верховною Радою України не пізніше ніж через 90 днів з дати дострокового припинення повноважень відповідних сіл, селищних рад і мерів.

Голова села, селищної адміністрації та міста несе персональну відповідальність за здійснення повноважень, наданих йому законом.

При здійсненні наданих повноважень голова села, селищної та міської адміністрації несе відповідальність, управляється, відповідає за територіальну громаду, відповідає за відповідну раду, а також з питання здійснення виконавчим органом Ради повноважень виконавчого органу керує відповідний виконавчий орган. Голова села, селищної ради та міста щорічно звітує перед сільською, селищною та міською радою відповідно про реалізацію державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності виконавчими органами відповідної Ради.

Повноваження, передбачені статтею 42 Закону, є вичерпними, і це дозволяє нам зробити висновок, що ці обов'язки, його повноваження індивідуалізовані, на відміну від Ради або виконавчого комітету, які є сукупними, хоча завжди (щоденні) повноваження зосереджені в руках Президента.

Виконавчими органами сільських, селищних, міських та районних рад міст (у разі їх створення) є виконавчі комітети, відділи, адміністрації та інші виконавчі органи, створені Радою.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських та районних рад міста підконтрольні та підзвітні відповідним радам, а з питань здійснення повноважень, делегованих органами виконавчої влади, вони також підконтрольні відповідним органам виконавчої влади.

Система місцевого самоврядування включає в себе, крім представницьких органів (рад), виконавчі органи.

У загальному визначенні виконавчий орган-це орган, створений представницьким органом місцевого самоврядування, який контролюється відповідною радою, несе відповідальність, а також відповідним державним органом виконавчої влади з питання здійснення повноважень, делегованих державною виконавчою владою.

Згідно з Конституцією та Законами України, районні та обласні ради не мають органів виконавчої влади, а лише створюють власний виконавчий апарат.

Функції виконавчого рівня місцевого самоврядування передаються державній адміністрації, куди ці повноваження делегуються представницькими органами самоврядування.

Така система не використовується в країнах, які застосовують вимоги Європейської хартії місцевої автономії до своєї практики.

Порядок формування та організації роботи органів місцевого самоврядування та посадових осіб прописаний в главі 5 Закону.

Виборною посадовою особою місцевого самоврядування є голова, що

обирається жителями населеного пункту, а населені пункти (села, селища селищного типу) на території відповідного старостинського району управляються в порядку, встановленому законом.

Повноваження старост починаються з моменту складення ними присяги відповідно до Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" на пленарному засіданні відповідних сіл.

Термін повноважень губернатора, обраного шляхом чергових виборів, становить п'ять років, за винятком випадку дострокового припинення його повноважень з підстав і відповідно до процедур, визначених цим законом.

У старости не може бути іншої представницької місії, він не може поєднувати свою службову діяльність з іншими посадами і займатися іншою оплачуваною (за винятком освітньої, наукової і творчої діяльності, медичної практики, тренерської та суддівської практики в спорті) або підприємницькою діяльністю, в тому числі добровільною.

Порядок організації роботи старости визначається цим та іншими законами, а також Положенням про старосту, затвердженим сільською, селищною та міською радою.

Прийняття Закону України № 1848-09.02. 2017 Про внесення змін до деяких законів України "Про статус сільських старост, селищних поселень" значно покращило правове регулювання діяльності сільських старост, інституту поселень. Таким чином, визначено умови повноважень, які може здійснювати директор школи, введено такі поняття, як старостинський район, визначено підстави та процедури дострокового припинення повноважень директора школи, гарантії його діяльності "про добровільні об'єднання територіальних громад" спільно із Законом від 05.02.2015 та Закон України № 157-VIII, важливий документ, що визначає правовий статус сільського голови та затверджується головою села, населеного пункту та селищного регламенту.

Сільська, селищна, міська, районна рада міста (у разі її створення) може з ініціативи мешканців створювати будинки, вулиці, квартали та інші

об'єднання самоорганізації населення і надавати частину своїх здібностей, фінансів та майна.

Правовий статус, порядок і діяльність організації самоорганізації населення за місцем проживання визначаються законом.

У загальному визначенні самоорганізований інститут населення-це представницький інститут, створений жителями, які легально проживають на території села, селища, міста або його частини, з метою вирішення певних проблем регіонального значення.

Це можуть бути Будинки, Вулиці, квартальні комітети, невеликі районні комітети, міські округи, сільські райони, селищні комітети.

Їх діяльність та основні завдання, які ці установи виконують, від 11.07.2001№2625-III "про самоорганізовану організацію населення" регулюються Законом України.

Сільська, селищна, міська, районна рада міста може передати частину своїх повноважень самоорганізовуючому органу населення з виділенням додаткових коштів, а також одночасною передачею матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для здійснення цих повноважень, та контролювати їх виконання.

1.3. Загальний огляд сутності взаємодії органів державної влади і органів місцевого самоврядування

Організація місцевого самоврядування є однією з фундаментальних проблем функціонування демократичної держави. На сьогоднішній день процес реформування всіх аспектів суспільного життя в демократичних країнах відбувається в умовах фундаментальних змін в громадянській свідомості, коли демократична форма організації життя суспільства стикається з консервативним прагненням до спрощеного розуміння взаємин між людиною і суспільством, громадянами і державою.

Аналізуючи природу місцевого самоврядування, можна зробити

висновок, що воно поєднує в собі 2 принципи: громадський і державний одночасно. При належному усвідомленні особливостей місцевого самоврядування та механізмів взаємодії з органами державної влади місцеве самоврядування може ефективно здійснювати свою діяльність.

Видатний французький історик і політик Алексіс де Токвіль говорив, що центральний уряд, яким би освіченим і вмілим воно не було, не може поодиноці охопити всі проблеми життя великих людей. Вона не може цього зробити, тому що така робота перевищує всі межі людських можливостей. Якщо такий уряд спробує самостійно створити та оживити багато різних соціальних механізмів, йому доведеться задовольнитися набагато більш недосконалим результатом, інакше його зусилля виявляться марними.

Принцип автономії є одним з найстаріших і найбільш універсальних з тих, які використовуються в управлінні.¹ Цей принцип відповідав потребам людського суспільства і залишався єдиним засобом соціальної організації з початкових етапів його розвитку до певного часу. З розвитком суспільства взаємне відчуження з державою зростає, і навіть завдання управління стають більш складними. Роль автономії та методи її інституціоналізації починають істотно змінюватися і все більше залежать від форм і методів управління.

Адже саме на регіональному рівні люди стикаються з найбільш нагальними для себе проблемами (спільні проблеми, громадський порядок, організація дозвілля і т.д.). І вирішуються ці проблеми на місцевому рівні.

На етапі розвитку світового суспільства існують різні моделі місцевого самоврядування:

- Англосаксонська або англо-американська - поширилася на Великобританію, США, Канаду, Австралію та інші країни, де місцеві представницькі органи офіційно діють автономно в межах своїх повноважень, і немає офіційних представників уряду щодо взаємодії з місцевим самоврядуванням.

- Континентальна (Французька, романо-германська або європейська) модель в даний час широко популярна у франкомовних країнах Африки,

Латинської Америки та Близького Сходу і заснована на поєднанні прямого місцевого управління та місцевого самоврядування, класичної ієрархічної піраміди, в якій Нижня Ланка знаходиться в прямому підпорядкуванні перейдїть за верхнім посиленням.

- Іберійська ближче до континенту (подібні моделі існують у Бразилії, Португалії та Мексиці, а Іспанія має певні особливості).

- Радянська модель, встановлена в колишньому Радянському Союзі після 10-місячної революції 1917 року. Потім вона була прийнята як модель іншими соціалістичними країнами. Зараз це продовжує в тій чи іншій мірі зберігатися як в соціалістичних країнах (Китай, Північна Корея, Куба), так і в деяких країнах з соціалістичним мисленням.

Вибір конкретної моделі місцевого самоврядування вимагає певних умов, при яких місцеве самоврядування повинно здійснюватися.:

- Економічні моделі суспільства і відносини, що виникають у сфері власності;

- Демократичні інтереси в суспільстві і державі;

- Особливості регіональних, національних і крайових традицій і здійснення місцевої влади.

В рамках англосаксонської моделі місцевого самоврядування представницькі органи місцевого самоврядування формально діють автономно в межах своєї компетенції і діють таким чином, що нижчі органи безпосередньо підпорядковуються вищестоящому заочному. Крім того, англосаксонська система характеризується відсутністю уповноважених центрального уряду на місцях, які брали безпосередню участь у роботі представницьких органів, що обираються населенням адміністративно-територіальних одиниць. Поряд з представницькими органами країн з такою системою місцевого самоврядування (в основному, США), багато посадових осіб обираються населенням безпосередньо. Комітети місцевих представницьких органів (committees) зазвичай надають тут важливі повноваження і відіграють велику роль у формулюванні та прийнятті рішень.

Управління діяльністю місцевих органів влади в англосаксонських країнах здійснюється в основному побічно: через центральні міністерства і навіть за допомогою судів. Аналізуючи місце та роль місцевих органів влади в політичній системі англосаксонських країн, основний акцент, як правило, робиться на тому, що вони є невід'ємною частиною механізмів держави. Термін Місцеве самоврядування, який використовується в законах цих країн для позначення організації та діяльності місцевих органів влади, зазвичай вказує тільки на 1 з критеріїв відділення від інститутів інших держав, їх місцевий характер.

Континентальна модель місцевого самоврядування базується на поєднанні прямого місцевого управління та саморегулювання на місцях. Система вперше з'явилася у Франції. Її особливість сягає корінням в історію цієї країни, коли головною опорою королівської влади було не Місцеве самоврядування комун, а повноважні представники монархів.

В рамках континентальної системи представницькі органи можуть створюватися тільки в адміністративно-територіальних одиницях, визнаних законодавцем територіальними співтовариствами. Так, в деяких адміністративних департаментах місцеві представницькі органи можуть взагалі бути відсутніми (наприклад, французькі округи або провінції).

Континентальні моделі також характеризуються певною субординацією від нижчого рівня до вищого. Наприклад, Конституція Італії надає регіону повноваження контролювати законність актів Штатів і комун. Це положення розвинене в законах країни і в регіональній хартії.

У країнах з континентальною моделлю встановлено принцип "негативного регулювання" діяльності місцевих органів влади, і закріплено право здійснювати всі дії, які прямо не заборонені законом.

Така система може мати 2 типи:

- На всіх місцевих територіальних рівнях, за винятком найнижчого, організація територіальних громад (включаючи організацію "вторинних" або "штучних" (одиничних) територіальних громад на проміжному рівні) та

організація місцевих громад.

- Органи місцевого самоврядування створюються тільки на нижчому рівні," природних " спільнотах і тільки на проміжному рівні, місцевих державних адміністраціях, що призначаються державними функціями. У цьому випадку Місцеве самоврядування" штучної " (єдиної) адміністративно-територіальної одиниці виступає в якості представницького органу територіальної громади на регіональному рівні (Польща, Болгарія, Туреччина, Фінляндія, Іран).

Модель місцевого самоврядування в Іберії поширилася на багато іспаномовних країн Іспанії, Португалії та Латинської Америки.

Тут, на всіх рівнях адміністративно-територіального устрою держави, рада, що обирається населенням, або рада, представлений інститутом алькальда, регідора і т.д., і його виконавчі органи, Рада вважається місцевим нормотворчим органом, а мер вважається виконавчим органом. Тут немає чиновників, які призначаються зверху, але обраний мер затверджується центром як представник держави даної адміністративно-територіальної одиниці.

Ці посадові особи стають головами відповідної ради і одночасно затверджуються центральним органом державної влади як представники державної влади адміністративно-територіальних одиниць.

Радянська модель місцевої автономії (система Ради та її виконавчого комітету) базувалася на запереченні поділу влади та визнанні знизу доверху суверенітету представницьких органів. Система передбачає, що всі ради, починаючи з нижчого рівня, є державними органами на її території, а всі інші органи прямо або побічно підпорядковуються раді. Система Рад характеризується відсутністю ієрархічної підпорядкованості всіх її елементів і незалежністю місцевих органів влади. Вона характеризується наступними характеристиками : :

- Конституція та акти, видані центральним законодавчим органом, формують правову основу діяльності місцевих органів влади;

- Принцип суворой централізації управління;
- Принцип патерналізму;
- Функції органів місцевого самоврядування в системі державних установ;
- Відсутня муніципальна власність, місцевий бюджет і т. д.

Підводячи деякі підсумки огляду муніципальної моделі, слід зазначити, що, перш за все, ефективне функціонування муніципальної системи гарантується наступними умовами::

1) необхідність закріплення чітко визначених повноважень усіх державних органів у місцевому законодавстві;;

2) Встановити незалежність місцевих органів влади в рамках повноважень;

3) функції місцевого самоврядування базуються на суворій фінансовій базі, чітко визначені бюджетні джерела доходів розподіляються між кожним рівнем державного управління, тому не потрібно турбуватися про розподіл.;

4) Місцеве самоврядування засноване на глибокій історичній традиції самоврядування і на системі розвинених горизонтальних зв'язків громадянського суспільства, і в той же час є інструментом розвитку таких відносин.

Європейська хартія місцевого самоврядування, прийнята в 1985-10-15 роках, говорить, що місцеве самоврядування означає, В рамках закону, право регулювати істотну частину державних справ і управляти ними, а також фактичний потенціал інститутів місцевого самоврядування під їх власним контролем. відповідальність, в інтересах місцевих жителів і для створення ефективних умов для самостійного прийняття населенням рішень з питань місцевого значення, підтримки ініціатив, самодіяльності громадян. Ми встановили, що це означає підтримку спільноти.

Місцеве самоврядування проявляється в усвідомленні відповідальності за діяльність населення, організацію його життя. У зв'язку з цим важливо забезпечити реальну гарантію прав і можливостей громадян брати участь в

автономії, з метою вдосконалення форм і методів організації місцевих органів влади.

Для розвитку місцевих органів влади необхідно подолати існуючу напруженість, яка сьогодні все частіше виникає на основі протиріч між політикою центру та інтересами регіону, заснованих на неефективності існуючої системи, в якій роль регіональної структури управління значно знижена.

Розвинені країни визнають, що сильне місцеве самоврядування є гарантією від катастрофічних потрясінь в найближчому майбутньому і дозволяє створити стабільну і демократичну соціально-політичну ситуацію в суспільстві. Нагальна необхідність вирішення багатьох регіональних проблем в містах, селах (селищах селищної адміністрації) повинна бути забезпечена економічними можливостями, але необхідно визнати, що така політика можлива тільки при наявності широких повноважень місцевих органів влади. Побудова сильної і стабільної держави можлива тільки в тому випадку, якщо на її основі існує близька населенню структура територіального управління, існує необхідність у концепції місцевої автономії, без якої неможлива системна робота зі створення структур місцевого самоврядування.

Звичайно, на організацію місцевих органів влади впливають багато факторів: кількість жителів міст, сіл, селищ, територій, наявність або відсутність районів у місті та інші фактори.

Зараз ми знаходимося на етапі формування нової моделі місцевого самоврядування. Але цей процес ускладнюється несприятливими економічними умовами, недосконалістю державних інститутів, відсутністю стабільності суспільства, як наслідок, відсутністю "почуття" стабільності у безпосередніх учасників формування місцевих органів влади, тобто у населення.

На закінчення хотілося б підкреслити, що в організації місцевого самоврядування найбільш чітко виражена ідея наближення влади до народу, оскільки згідно з основним законом держави, джерелом влади в суспільстві є

люди, а місцеве самоврядування є одним з основи демократичного управління в суспільстві.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

2.1. «Компетенція» та «повноваження» органів державної влади та органів місцевого самоврядування як критерій визначення власної межі

У сучасній юридичній науці і юриспруденції існує безліч взаємопов'язаних понять, зміст яких лягло в теоретичну основу взаємодії державних інститутів і наділило їх окремими повноваженнями. Серед цих категорій необхідно розрізняти "сили", "здібності", "об'єкти референції", "питання регіонального значення". Крім того, необхідно виявити системні зв'язки між ними і виявити основні відмінності.

Перш за все, необхідно звернути увагу на те, що кожен суб'єкт системи управління володіє певними повноваженнями (володіє правами і виконує покладені на нього обов'язки). Без цих елементів було б неможливо розкрити суть того чи іншого суб'єкта правовідносин. Через право виражаються певні можливості, що надаються суб'єкту, реалізуючи які, він проявляється в повному обсязі, але в межах дозволеного.

Що стосується обов'язків, то варто відзначити, що це обов'язки, які дозволяють визначити, яку роль буде грати той чи інший суб'єкт конкретного правовідносини. Незважаючи на численні дослідження, на сучасному етапі наукове співтовариство не прийшло до єдиної точки зору щодо трактування поняття "авторитет" і взаємозв'язку між останнім і такими визначеннями, як "функція" і "здатність". Це дозволить усвідомити необхідність диференціації і тлумачення вищевказаних понять. В цілому, в науковій юридичній літературі немає єдиної позиції щодо визначення поняття "компетенція". На думку деяких вчених, цей термін відноситься до конкретного державного органу (органу місцевого самоврядування) або офіційного юридично заснованого органу, що визначає його місце в системі державних органів.

Розглянемо, як ця категорія трактується міжнародними документами та внутрішнім законодавством. "Дієздатність місцевого самоврядування" описана в багатьох міжнародних документах, включаючи Європейську хартію та документи України. На додаток до цього поняття в правовій сфері використовуються наступні визначення:

Органи місцевого самоврядування та їх інститути, компетенція та обсяг повноважень органів місцевого самоврядування тощо [16].

У зв'язку з тим, що не існує єдиного тлумачення цих термінів, виникає багато питань щодо їх тлумачення, того, як терміни співвідносяться зі схожими поняттями. Наприклад, в Європейській хартії місцевої автономії використовується термін "здатність місцевого самоврядування" [16].

У Хартії також зазначається, що зміст концепції дієздатності місцевого самоврядування має формуватися відповідно до наступних принципів (додаток в)::

І принципи правової автономії місцевого самоврядування: "основні повноваження та функції місцевого самоврядування повинні визначатися Конституцією або законами держави" (Стаття 4, Частина 1) [16].

Нормативне визначення дієздатності місцевого самоврядування гарантує право спільноти самостійно вирішувати всі проблеми регіонального значення. Оскільки верховенство закону гарантує, що органи державної влади не втручаються у повноваження (компетенцію) підрозділів інших установ.

ІІ Принцип повної та необмеженої автономії місцевого самоврядування: "повноваження, надані місцевим органам влади, в принципі, повинні бути повними та винятковими. Він не може бути скасований або обмежений будь-яким іншим центральним або регіональним органом влади, якщо це не передбачено законом" (Стаття 4, Частина 4)[16].

ІІІ про принцип допоміжних органів: "функції місцевих органів влади, як правило,

Вони здійснюються в основному органами влади, що мають найбільш

тісний контакт з громадянами. При покладанні функцій на іншу установу необхідно враховувати масштаб і характер завдань, а також вимоги щодо досягнення ефективності та економічності" (Стаття 4, Частина 3) [16].

Принцип взаємодоповнюваності сьогодні вважається одним з найважливіших принципів організації всієї державної установи.¹ Основна ідея цього принципу полягає в тому, що державні установи повинні втручатися лише в тій мірі, в якій суспільство та його групи не можуть задовольнити свої різноманітні потреби, починаючи від окремих осіб і закінчуючи сім'ями, територіальними громадами та іншими більш важливими групами.

Комплементарність у такому трактуванні передбачає вищевказаний принцип невтручання органів державної влади у вирішення місцевих проблем. Але варто зазначити, що допоміжні заходи - це втручання органів вищого рівня у сферу влади нижчого рівня. Водночас процес втручання не повинен замінювати або дублювати повноваження установ нижчого рівня. Швидше, навпаки, більш високі рівні влади мотивують і наділяють повноваженнями більш низькі рівні уряду.

За словами французького дослідника Жака Делора, "допоміжні органи - це не тільки межі втручання вищих органів влади у справи окремих осіб і спільнот, а й обов'язок цих органів влади діяти по відношенню до цих осіб і спільнот таким чином, щоб надати їм можливість приймати рішення за самих себе" [18, с.18].

Отже, згідно з принципом взаємодоповнюваності, передача влади з нижчого рівня на вищий виправдана тільки в тому випадку, якщо сама влада здійснюється на найвищому рівні. Вивчення певних положень Хартії дозволяє вивчити принцип взаємодоповнюваності як в правовому, так і в політичному аспектах. Юридично взаємодоповнюваність відіграє певну роль у розподілі повноважень у нормативних актах, але на найнижчому рівні уряд на наступному територіальному рівні кращий.

З одного боку, такий розподіл максимально наближає процес

прийняття рішень до громадян, а з іншого боку, цей територіальний рівень повинен володіти певними матеріальними та організаційними ресурсами, що забезпечують обсяг і певні соціальні послуги, що надаються спільноті відповідно до державних стандартів. Таким чином, переваги низового рівня в розподілі влади не дозволяють сконцентруватися на системі управління муніципальними організаціями.

Політичний контекст допоміжних органів передбачає, що принцип являє собою особливий спосіб реалізації влади якомога ближче до громадян, при цьому влада віднімається у держави і передається під контроль тільки органів влади, очолюваних обраними представниками спільноти.

Зокрема, Хартія встановлює критерії, на які слід звертати увагу при розподілі повноважень між різними рівнями влади:

- Об'єктивні критерії-масштаб і характер завдання;
- Суб'єктивні критерії-ефективність і економічність.

Отже, органи влади нижчого рівня повинні виконувати всі повноваження, які не здійснюються більш ефективно на вищих рівнях управління. Варто відзначити, що неможливо досліджувати принцип взаємодоповнюваності без урахування інших принципів, закладених в основах муніципальних організацій. Серед них принципи єдності дій, солідарності та застосування.

Як правило, в підзаконних актах місцевих органів влади: "місцеві органи влади повинні мати повне право, в рамках закону, вільно вирішувати проблеми, які не виводяться за рамки їх можливостей і вирішення яких не доручаються іншим органам" (Стаття 4, Частина 2) [16].

Згідно з цим принципом, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати тільки повноваження, визначені законом. Залежно від правової системи, для визначення можливостей місцевого самоврядування принципи можуть по-різному застосовуватися в практиці встановлення стандартів. В Англії і в 19 столітті. У правовому регулюванні цієї дієздатності є правило, згідно з яким місцеві органи влади роблять тільки те, що прямо дозволено

законом. Але у Франції місцеві органи влади роблять все, що не заборонено законом і не входить до компетенції інших установ. [24].

Принцип адаптації делегованих повноважень до місцевих умов говорить, що " якщо повноваження делеговані місцевому органу влади центральною або регіональною установою, місцевий орган влади має право максимально адаптувати свою діяльність до місцевих умов " (Стаття 4, Частина 5)[16].

Згідно з принципом, місцеві органи влади також можуть здійснювати певні повноваження органів виконавчої влади, делеговані законом. Цей досвід популярний не тільки в Україні, але і в європейських країнах. При цьому гарантується свобода роботи місцевих органів влади. Вони мають право контролювати покладені на них повноваження та умови самого делегування, беручи до уваги ситуацію на місцях. [33, С. 33].

Як правило, беручи до уваги інтереси територіальної громади""в процесі планування та прийняття рішень з усіх питань, що безпосередньо належать до місцевих органів влади, з останніми слід консультиватися і проводити консультації настільки своєчасно і належним чином, наскільки це можливо" (Стаття 4, Частина 6) [16].

Передумовою для розробки практичного підходу до оцінки взаємозв'язку і незалежності інститутів державної влади і місцевого самоврядування як елемента системи державних інститутів є з'ясування характеру взаємозв'язку між владою держави і владою місцевого самоврядування, між якими існують відповідні відносини. Цей взаємозв'язок визначається патерном взаємодії між цілим і частиною, згідно з яким частина повинна збігатися з цілим за своєю потужністю [34].

Це пов'язано з тим, що держава є формою самоорганізації суспільства в цілому, а місцеве самоврядування - лише його частиною, тобто відповідною територіальною громадою. Органи місцевого самоврядування спільно з органами державної влади беруть участь у реалізації єдиної системи державної влади [35].

В цілому, найбільш важливі питання, що відносяться до компетенції місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, стаття 143 якої передбачає: "територіальні громади сіл, які визначені Конституцією; забезпечують проведення місцевих референдумів і реалізацію їх результатів; формують, реорганізують, ліквідують і контролюють їх діяльність муніципальні підприємства, організації та установи; важливі інші райони області, які віднесені законом до їх компетенції." [31, С. 106].

Закони України "Про місцеве самоврядування України", закони цієї області та інші нормативні акти, які закріплюють повноваження місцевих і територіальних органів влади, більш детально описують можливості місцевого самоврядування.

Законодавство та Юридична література України застосовують поняття "компетенція" для визначення юридичного суб'єкта юрисдикції, прав та обов'язків органів державної влади.

Критерії, які слід враховувати при вивченні змісту терміна "дієздатність місцевого самоврядування".

- Конституційна модель місцевого самоврядування України передбачає, що ядром компетенції місцевого самоврядування є предмет компетенції і влади територіальної громади, вони обумовлюють і реалізують Конституцію місцевого самоврядування.

- Компетенція місцевого самоврядування не може розглядатися як механічна сума предмета компетенції та повноважень суб'єкта правовідносин органів місцевого самоврядування (елементів системи місцевого самоврядування) - територіальних громад, об'єднань, посадових осіб місцевого самоврядування, оскільки компетенція останніх включає в себе як автономію, так і делеговані повноваження, його реалізація пов'язана з функціями та виконанням завдань виконавчої влади.

Дієздатність місцевого самоврядування визначається повноваженнями юридично виражати цілі та функції місцевого самоврядування як публічного інституту територіальної громади. Отже," потенціал місцевого

самоврядування "і" потенціал інститутів місцевого самоврядування " не ідентичні, вони перетинаються, але не є одним і тим же поняттям. [72, с. 16].

При визначенні потенціалу місцевого самоврядування слід враховувати наступні міркування:

- Місцеве самоврядування та його інститути знаходяться найближче до громадян, які проживають на відповідній території, тому швидко, конкретно, практично просто з організаційної позиції вирішують виникаючі проблеми з найменшими витратами.;

- Щоб окреслити предмет звернення, необхідно керуватися принципом "допоміжних засобів", суть якого полягає в тому, що система" проблем регіонального значення " повинна вибудовуватися знизу.

Іншими словами, перш за все, необхідно поставити питання про те, чи можуть місцеві органи влади успішно вирішувати певні завдання, володіючи адміністративними повноваженнями, організаційними здібностями і компетентним персоналом, і тільки в тому випадку, якщо вони отримують негативні відповіді, краще передати ці питання для їх вирішення іншим органам.

Компетенція державних установ-складна правова категорія, структура якої складається з суб'єктів компетенції, прав і обов'язків. Вивчення компетенції та її основних компонентів є не лише теоретичним, але й практичним, оскільки систематичне забезпечення компетенції є ключем до її ефективності.

Вона містить шість елементів:

- Стабільність уряду і його інститутів;
- Усвідомлений вибір форми і структури органу;
- Належне регулювання компетенції;
- Високі здібності менеджерів, посадових осіб і службовців;
- Достатні матеріальні та фінансові ресурси;
- Захист здібностей.

Повноваження державних органів-це права і обов'язки, закріплені за

виборними та іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, необхідні для виконання їх обов'язків і функцій нормами Конституції і законами Про місцеве самоврядування.

Цікаво узагальнити наступні визначення владних повноважень. Це права і обов'язки державних установ, пов'язані з прийняттям правових актів, а також здійсненням дій урядів інших держав. Поняття " влада " в державних установах тісно пов'язане з іншою правовою категорією - "компетенція".

На формування цієї культури великий вплив справила теорія розмежування функцій і повноважень місцевих органів влади. Українські вчені-правознавці та експерти в галузі права працюють над цією теорією. Вона заснована на ідеї двох реформ: адміністрації та місцевого самоврядування, децентралізації, верховенства закону і збалансованого поділу державних і місцевих інтересів.

Такі погляди лягли в основу авторського бачення розподілу функцій і повноважень місцевих органів влади. Суперечки між місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування викликають безліч проблем при розмежуванні функцій. Ці інститути по-різному розуміють межі здійснення певних повноважень. Ці проблеми виникають між місцевою державною адміністрацією області та органами місцевого самоврядування сіл, селищ і містечок обласного підпорядкування, районних рад, а також між місцевою державною адміністрацією області та органами місцевого самоврядування міст і районних рад обласного підпорядкування, що мають аналогічні проблеми.

Закон про місцеву державну адміністрацію та місцеве самоврядування України допомагає розробити ефективні нормативні механізми розподілу функцій і повноважень на місці. Раніше на цей розподіл безпосередньо впливали політичні практики, засновані на фактичних межах цих повноважень, з використанням політичних та адміністративних практик, включаючи частину місцевої державної адміністрації.

Дійсно, на місцях слід залишити виключно законний спосіб розподілу

влади. Однак зробити це стає все важче через низьку правової культури державних службовців і нерозуміння важливості закону в громадській думці. Після створення та впровадження нової системи розподілу функцій і повноважень місцевих органів державного управління та автономних органів не слід очікувати швидкого і блискучого результату.

Система нормативного забезпечення розподілу функцій і повноважень передбачає ряд правових інструментів. Серед них судові, договірні та нормативні. [32, с. 27].

Конституція є, перш за все, основою для розмежування функцій і повноважень різних департаментів територіального уряду. Це перші способи юридичної інтеграції такого розподілу. Вона формує основні межі функцій державної адміністрації та місцевих автономних органів, запобігаючи їх дублюванню або ненормативній реалізації.

В результаті, тільки нова редакція Конституції може призвести до зміни поточного розмежування функцій і повноважень цих органів влади. Адже порушення конституційних меж цих функцій і повноважень може призвести до правових наслідків, які визначені Конституцією та іншими законами.

Якщо говорити про закони, то вони є другим фактором у розподілі функцій і повноважень територіальних органів влади. Таким чином, було вирішено, що Закон Про місцеве Державне управління від 1997-4-2 не буде представлений Президенту на підпис, погодивши його тільки з Законом Про місцеве самоврядування України. Зокрема, вона володіє частиною функцій і повноважень муніципальних і місцевих державних адміністрацій. Функції двох гілок територіального управління засновані на галузевих можливостях і можуть перешкоджати переходу виконавчої влади до функціональних принципів управління [17, с.72].

Далі можливості галузі діляться на::

- Виключна компетенція місцевої державної адміністрації (наприклад, держадміністрації);

- Відповідна компетенція у випадках, коли місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування наділені повноваженнями в одній і тій же сфері суспільного життя, але мають різні предмети компетенції; це значна частина повноважень обох гілок місцевого самоврядування, які терміново потребують диференціації як на законодавчому рівні, так і в процесі здійснення правової реалізації;

- Виключна компетенція органів місцевого самоврядування (рад, частково виконавчих органів, наприклад, управління комунальною власністю);;

Законодавець, який розділив функції та повноваження, мав на меті забезпечити належні умови для диференційованих функцій. Але широкий спектр відповідних можливостей знецінив цю ідею.

Повторення повноважень, залучення першої установи в роботу другої установи як і раніше здійснюється в органах місцевого самоврядування. При розробці законів Про місцеве Державне управління та місцеве самоврядування досвід зарубіжної практики по конкретному розподілу адміністративних об'єктів не був використаний в повній мірі. Ймовірно, це пов'язано з тим, що ідея приватизації власності в Україні не була доведена до кінця.

Очевидно, що акти Президента та Міністрів доповнюють певні положення Закону Про місцеве управління та адаптують місцеву адміністративну структуру до оновлених вимог у сфері адміністрування. Ці акти швидко усувають деякі проблеми і встановлюють відповідний порядок розмежування функцій і повноважень. Але в той же час, як показує досвід 1992-1996 років, вони приведуть до нових проблем.

В цілому, нормативно-правові методи розподілу влади в 2 гілках місцевого самоврядування працюють, якщо ми говоримо про типове масове явище. Але коли мова заходить про аналогічні випадки, які можуть мати місце в 2 органах місцевого самоврядування, варто вжити нових заходів диференціації - судові, договірні і т.д. [19,с. 145].

Найбільш ефективно законодавство працює в спорах про правоздатність (диспути) між двома рівнями місцевого самоврядування. Такі суперечки про правоздатність є природним явищем, яке є об'єктивним і може бути використано для загального блага. Вони не обумовлені проявом зла, краще його уникати. Вони можуть стати хорошою мотивацією для розвитку в нормативному регулюванні суспільних відносин. Якщо ця суперечка не є результатом невинуватих особистих амбіцій або інших сумнівних факторів роботи, наприклад, тих, хто перебуває при владі, вона вимагає примирення відповідно до чинного законодавства, його принципів тощо [22, С.66].

Судовий розгляд є найбільш ефективним способом вирішення вищевказаних спорів. Конституція, як і інші закони, надає можливість розглядати справи цих інститутів судами, зокрема клопотання про скасування незаконних дій один проти одного [30, С.27].⁴

Викликає роздратування той факт, що судова практика вирішення спорів про компетенцію між двома гілками місцевого самоврядування не була повністю досліджена і, отже, не узагальнена. Однак така практика означає не тільки можливість судових і легальних способів розподілу функцій і повноважень цих державних відомств, а й перспективу розширення.

Сьогодні Конституційний суд має право тлумачити Конституцію і закони України. Тоді у цієї установи з'явиться можливість стати основним джерелом інформації при розподілі функцій і повноважень. Крім того, цей орган контролює Кабінет міністрів у координації діяльності з Верховною Радою, Президентом, а також Конституцією та іншими законами. Це також стосується поділу влади на місцях.

Місцеві адміністративні або автономні органи не можуть самостійно звертатися до Конституційного Суду у спорах про владу. Але вони мають право, в разі порушення, направити запит з проханням роз'яснити норми Конституції. Суд зобов'язаний розглянути ці подання і прийняти акт тлумачення щодо спору [23, С.90].

Насправді, існують і інші способи розподілу повноважень між місцевими органами влади. Серед них, мабуть, ефективними є методи укладання контрактів і угод про спільну діяльність в певних сферах суспільного життя.

Обидві гілки місцевого самоврядування можуть підписувати подібні угоди, що передбачають взаємні права та обов'язки відповідно до Закону. Таким чином, вони також можуть вирішувати суперечки щодо компетенції.

У Конституції України Категорія " суб'єкт " використовується в 2 значеннях. Перше і основне з них стосується визначення питань цієї категорії, які відносяться до юрисдикції державних установ. Зокрема, стаття 82 Конституції України встановлює перелік питань, що належать до виключної компетенції Верховної Ради, які регулюються виключно законом України. 1. Ще одним аспектом розуміння " суб'єкта " є розгляд як невід'ємної частини поняття "здатність".

У майбутньому потенціал і влада стануть характеристиками, притаманними органу, а не державі в цілому [48, с.162]. Кожна державна установа має свою сферу діяльності і має впливати на певні види суспільних відносин залежно від своїх завдань і цілей. Таким чином, правове регулювання дієздатності державних установ, перш за все, допускає позначення в сфері діяльності місцевої сфери життя, в якій функціонує дана установа.

Таким чином, об'єкт референції - це спосіб юридичного визначення сфери суспільного життя, яка визначається як об'єкт державних дій органів місцевого самоврядування, як структурний елемент поняття "компетенція".

Наступний елемент компетенції-це повноваження. Як відомо, місцеві органи влади мають власні повноваження та повноваження деяких урядів штатів. В результаті повноваження органів місцевого самоврядування визначаються як неподільна єдність їх прав та обов'язків, закріплених у Конституції, Законах України, Статуті об'єднання регіонального значення. Це свого роду взаємозв'язок між державою, суспільством, територіальними

громадами, органами місцевого самоврядування, чітко визначений. Це проявляється у взаємних правах і обов'язках, що виражаються в здатності бути розділеними і роз'єднуваними окремо.

Питання систематизації муніципальної влади важливий для науки муніципального права. Повноваження можуть бути класифіковані через призму муніципальних функцій, класифікованих за їх власними впливовим силам: адміністративні функції, регулювання, розрахунок і аналіз, організаційні, управлінські і т. д.

Передбачається, що повноваження місцевих органів влади, серед інших критеріїв, можуть бути класифіковані як незалежний елемент їх компетенції.

Таким чином, права та обов'язки місцевих органів влади можуть бути класифіковані:

- Управління;
- По організації;
- Для застосування правової системи;
- Для контролю.

1. Проблема розмежування предмета компетенції і повноважень між державними установами різних рівнів (між органами державної влади та органами місцевого самоврядування) є однією з найважливіших при прийнятті законодавчих актів, що визначають діяльність конкретного регіону, оскільки це територіальна організація органів місцевого самоврядування, і визначення їх систем безпосередньо залежить від масштабу проблем, які ці установи зобов'язані вирішувати, а також від сукупності їх прав і обов'язків.

На думку теоретиків, чітко визначені і розмежовані повноваження і суб'єкти права допускають межі, сферу відповідальності, підзвітність і контроль за діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування, дозволяючи аналізувати діяльність таких державних органів з точки зору відповідності нормам права і правопорядку [43, с.370].

1. Однією з обов'язкових умов для створення повноцінної системи

місцевих органів влади в будь-якій державі є визначення сфери її можливостей. Ця вимога випливає з Європейської хартії про місцеву автономію, в якій основні повноваження місцевих органів влади встановлені Конституцією або законом.

Деякі положення правової доктрини мають нормативну основу. Конституційні норми прямо встановлюють, що органам місцевого самоврядування можуть бути передані тільки певні державні повноваження, тим самим обмежуючи можливість передачі державних повноважень органам місцевого самоврядування.

Обсяг повноважень органів місцевого самоврядування відрізняється від повноважень інших органів управління. Специфіка таких відмінностей визначається рядом суб'єктивних і об'єктивних факторів соціально-політичного та організаційного характеру. Законодавець відрізняє ключові питання регіону від ключових питань країни.

Оскільки ця інтеграція та перелік питань є вичерпними, на сьогоднішній день вони вивчені не повністю (можуть бути два розуміння і дублювання повноважень, зазначених у Конституції України, і повноважень, закріплених у Законі про місцеву автономію). Таким чином, Конституція визначає сферу місцевого самоврядування України в загальних рисах і додатково конкретизує повноваження органів місцевого самоврядування в чинному законодавстві, зокрема в законі "Про місцеве самоврядування".

Тому те, наскільки широкими і реалістичними будуть повноваження місцевого самоврядування, багато в чому залежить від того, в якому напрямку буде розвиватися українське законодавство. Сьогодні, відповідно до чинного законодавства України, яке діє в частині, що не суперечить Конституції, органи місцевого самоврядування несуть відповідальність за низку питань у сферах освіти, охорони здоров'я, охорони навколишнього середовища, регулювання земельних відносин, житлово-комунального господарства, торгівлі, побутових та інших послуг. На населення, місцевий транспорт, соціальний захист населення, як інтереси місцевих жителів, так і

суспільства в цілому.

Згідно з положеннями чинного закону, повноваження органів місцевого самоврядування поділяються на автономні, або так звані "свої", що діють незалежно і контрольовані відповідними органами виконавчої влади. Однак цей поділ умовно, оскільки межі 1-го і 2-го раундів завдання невідомі.

Таким чином, кожна держава наділяє органи місцевого самоврядування повноваженнями, беручи до уваги історичні, культурні та інші традиції країни [31, с.207]. Але за будь-яких обставин першою методологічною основою розподілу влади між державними органами та автономними органами повинен бути принцип, згідно з яким держава не повинна брати на себе вирішення проблем, які будуть успішно вирішені автономними органами.

Тому слід розрізняти повноваження між первинним та вторинним рівнями автономії. Відповідно до частини 3 цієї статті, органи місцевого самоврядування також можуть наділяти окремими повноваженнями органи виконавчої влади. Дана норма відображає попередню практику, коли виконавчим комітетам сільських, селищних і міських рад було доручено здійснення делегованих державних повноважень.

Ця практика дуже поширена в інших країнах, особливо на первинному (муніципальному) рівні, де вона в цілому відповідає вимогам щодо ефективності та економічності управління, а також паралельним структурам управління на місцях.

Однак, на відміну від попередньої практики делегування державних повноважень органам місцевого самоврядування, дана норма встановлює правило про те, що повноваження виконавчого органу надаються не виконавчому органу, а органу місцевого самоврядування, тобто раді, що має певне позитивне значення. Це створює більш сприятливі умови для розкриття потенціалу представницьких органів місцевого самоврядування.

При цьому органи місцевого самоврядування отримують лише малу частину функцій адміністративних органів. Принаймні, вони не можуть

перевищувати повноваження самої автономної організації, а її соціальна значимість визначається вирішенням проблеми територіального значення.

Це описано в частині 3 цієї статті і відзначає передачу місцевим органам влади тільки певних функцій адміністративних органів, які в першу чергу пов'язані із закриттям прямих запитів і потреб місцевої громади.

Саме тому Рада, як представницький орган, не може бути осторонь від вирішення подібних проблем. Це не виключає розмежування функцій між Радою та її виконавчими органами.

Повноваження, що становлять великий суспільний інтерес, можуть бути передані безпосередньо муніципальним виконавчим органам.

Фактично, значна частина важливих питань регіону, які вважаються компетенцією місцевого самоврядування, вирішуються за допомогою представницької демократії посадовими особами, обраними громадою.

Таким чином, більшість функцій місцевого самоврядування залишено за представницькою демократією. Зокрема, повноваження аналогічних установ на базовому і регіональному рівнях, а також повноваження органів місцевого самоврядування, які відносяться до статусу районних рад міста, якщо такі є, "українського парламенту".

Відповідно до статті 143 Конституції України та статті 16 Закону "Про місцеве самоврядування" повноваження органів місцевого самоврядування на базовому рівні поділяються на власні або самоврядні. Компетенція представницьких органів місцевого самоврядування-сільської, селищної, міської ради, її виконавчих органів та сільського, селищного голови - визначається окремо. Повноваження органів місцевого самоврядування систематизовані в Законі України "Про місцеве самоврядування України" з відповідних предметів компетенції.

Їх можна розділити на основні напрямки економічного і соціально-культурного розвитку даної території.

Зокрема, це: соціально-економічний, культурний розвиток, планування і бухгалтерський облік; бюджет, фінанси і ціни; управління комунальною

власністю; житлово-комунальне господарство, побутові, комерційні послуги, громадське харчування, транспорт і зв'язок; будівництво; Освіта, Охорона здоров'я, культура, фізкультура і спорт; регулювання земельних відносин відносини і охорона навколишнього середовища; соціальний захист населення; зовнішньоекономічна діяльність; оборонна робота; вирішення проблем адміністративно-територіальних структур; законність, правопорядок, захист прав, свобод і громадянства для забезпечення законних інтересів держави; присуджувати відзнаками Президента України та почесне звання України; присуджувати державні нагороди, присуджувати відзнаки Президента України та почесне звання України; присуджувати державні нагороди, присуджувати відзнаки Президента України та почесне звання України.

Відповідно до своєї структури, повноваженнями виконавчих органів сільських, селищних, міських та районних рад міста є::

- Володіє власними (автономними) повноваженнями, реалізація яких пов'язана з вирішенням важливих проблем регіону та наданням державних послуг населенню; Реалізація власних повноважень виконавчих органів місцевих рад спрямована на реалізацію відповідних рішень Ради для забезпечення повсякденних потреб та інтереси членів територіальної громади;

- Делеговані повноваження (окремі повноваження виконавчої влади, надані законом місцевим автономним органам), реалізація яких пов'язана з виконанням виконавчих функцій на місці;

Принцип взаємодоповнюваності, викладений у статті 4 Європейської хартії місцевої автономії, визначає необхідність делегування певних повноважень адміністративних органів місцевим органам влади.

Деталізація переданих повноважень призводить до того, що виконавчі органи місцевих рад виконують певні функції державних органів, реалізуючи таким чином державну політику на місцях. І це безпосередньо впливає на задоволення потреб конкретної територіальної громади

Водночас їхні власні повноваження та делеговані повноваження можуть збігатися за змістом. У частині 2 статті 11 Закону України "Про місцеве самоврядування України" зазначається, що відповідні органи виконавчої влади контролюють сільські, селищні, міські та районні ради міст за виконання функцій органів виконавчої влади.

2.2. Основні проблеми взаємодії органів влади та органів місцевого самоврядування в Україні

Конституція системи публічної влади України, формування механізмів регулювання діяльності органів державної влади, формування раціональної судової системи, визначення методів взаємодії між складовими державної влади та місцевого самоврядування вже давно насичені протиріччями у внутрішньоорганізаційному розвитку, відхиленнями від доктрина поділу державної влади, деформація структурного устрою адміністративної системи. Адже процес регулювання діяльності державних установ, визначений нормативними правовими актами, забезпечує складну структурну та функціональну модель управління.

Формування інституційних механізмів управління за допомогою зміни пропорцій держави та інших компонентів політичної системи, поряд зі змінами в механізмах вираження соціальних інтересів на шляху демократизації влади, слід віднести до ключових напрямів трансформації системи державного управління. У процесі вивчення державного управління як відкритої системи в.в. Бакуменко виділяє наступний основний напрямок управління. Реалізація державної політики здійснюється за допомогою державного будівництва, формування державної політики, адміністративного впливу, що передбачає попередню розробку державних управлінських рішень 1. Серед основних причин такого стану слід зазначити наступні моменти: неефективна організація державної влади на місцевому та селищному рівні; неефективне Місцеве самоврядування та нераціональне управління; відсутність паритетних засад у відносинах між громадянами та органами влади. Такі особливості сучасного адміністрування потребують реформування адміністрації України, раціоналізації механізмів визначення напрямку адміністративної реформи та регулювання діяльності МРД.

У контексті децентралізації влади необхідно сформулювати регулюючий механізм (у контексті нашого дослідження - інтегрований механізм

регулювання діяльності державних установ), який забезпечить вирішення таких завдань.:

- Впровадження принципу взаємодоповнюваності в моделі розподілу повноважень між державними та місцевими органами влади, між ОМС і регіональним співробітництвом на різних рівнях;;

- Регулювання та правова інтеграція адміністративної юрисдикції державних установ на рівні адміністративних одиниць;

- Формування сучасних механізмів регулювання функціонального розподілу влади, що уточнюють процедури делегування повноважень в інституційному вимірі;;

- Оптимізація механізму відповідальності перед спільнотою;

- Децентралізація бюджету.

У наведеному вище переліку завдань 1-й рівень децентралізації знайшов свій прояв у вигляді посилення ролі ОМС. Однак сучасна європейська адміністративна концепція децентралізації включає в себе не реформу системи автономних структур, а розподіл повноважень "державна влада - автономне управління", а регіональна і, отже, децентралізація органів державної влади вимагає створення функціональних механізмів регулювання інтегрованої діяльності, що забезпечують регулювання суспільних відносин.

Фактично, у 2016 році українська держава вперше підійшла до питання формування ефективного Мор. У цій ситуації процес децентралізації став невід'ємною частиною державної концепції адміністративної реформи, і в Україні сформувалася ідеологія трансформаційного переходу "адміністративна реформа як вимір модернізації сучасної влади", в рамках якої децентралізація є основою реформи. Здійснення такого перетворюючого переходу забезпечить підвищення ефективності управління, зокрема, сприятиме вдосконаленню процедур надання адміністративних послуг, запобігатиме можливому зловживанню владою, посилить захист прав і законних інтересів громадян та забезпечить подальший розвиток громадянського суспільства.

Загальне визначення адміністративної реформи-це тип політико-правової реформи, яка проводиться у сфері державної влади і стосується як її організаційної структури, функцій, кадрового забезпечення, так і відносин з місцевими органами влади, що вимагає суттєвих доповнень у контексті набору сучасних принципів і рівня реформування і функціонування органів державної влади. МРД, який забезпечує реалізацію цілей реформи. Адже адміністративна реформа-це не тільки комплекс суспільно-політичних, соціально-економічних і адміністративних заходів, що складається з інституційних, структурних, функціональних і організаційних перетворень, спрямованих на модернізацію управління, формування інтегрованої адміністративної системи і створення на цій основі ефективної адміністративної системи. У сучасних умовах модернізації державного управління адміністративна реформа розуміється як комплекс організаційних заходів щодо перетворення існуючої моделі державного управління, що дозволяють через систему державних інститутів здійснювати вплив регулювання на суспільні відносини, упорядковувати механізми надання державних послуг, реалізовувати цілі управління в складній адміністративній системі. систему, забезпечувати реалізацію конституційних принципів і просувати соціальні новини в сфері регулювання для динамічного розвитку. Це відповідатиме потребам України та сприятиме реалізації концепції сталого розвитку України.

Тому головною метою адміністративної реформи є впровадження позитивних змін, а саме: оптимізація управління; розвиток місцевого самоврядування; сприяє кращому надання адміністративних та адміністративних служб; системи виконавчої влади та адміністрації в цілому; створення системи державного управління; зміцнення позицій Кабінету Міністрів України як краще тіло в системі.

Актуальність прийняття стратегії адміністративної реформи обумовлена тим фактом, що протягом 30 років з моменту формування МРД європейські принципи управління впроваджувалися рідко. Відкритість

доступу уряду до інформації про діяльність органів влади інтеграція демократичних принципів розробки та прийняття рішень з державного управління розробка механізмів проведення конкурсів на отримання статусу в МРД інтеграція процедурної підпорядкованості підсистем органів державної влади.

У той же час публічний характер регулювання, характеристики законодавчої визначеності, моніторингу та управління, інноваційні механізми регулювання і т.д. повинні бути характерні для діяльності державних інститутів в поточній ситуації проблемних областей функціонування МРД, реальних процесів держави у функціональному вимірі (як сукупність галузевих програм, концепцій, стратегій) не може служити ідеологічною основою для системних реформ, а процесом соціально-політичного характеру є відсутність чітко сформульованої національної ідеї, оскільки програмний документ не може служити основою для реформ: 1) очищення влади; 2) некоммунікабельность; 3) санкційна політика; 4) особлива управління на рівні адміністративно-територіальних одиниць (територій) і т. д. крім того, в період з 2000 по 2019 рік. Україна практично не позиціонує себе як провідну фігуру в міжнародних відносинах.

Варто зазначити, що нинішня модель функціонування системи ODO в Україні не відповідає концепції "європейських цінностей" - принципу Європейського адміністративного простору. Це пов'язано, перш за все, з тим, що система МРД постійно перебуває в стані трансформації, і внутрішні характеристики компонентів такої системи змінюються, а також з 1) конституційною реформою; 2) реформуванням діяльності державних органів в рамках децентралізації; 3) реформуванням системи місцевої автономії.; 4) судовою реформою, 5) реалізацією стратегії адміністративної реформи.

По-друге, взаємодія адміністративних органів в даний час характеризується політичним протистоянням, але механізм влади держави повинен виходити насамперед з конституційного принципу поділу державної

влади комплексна взаємодія складових державної влади як принцип, що доповнює принцип поділу влади, сьогодні вимагає функції раціонального МРД, в якому функціонує комплекс соціально значущих регулюючих органів, в якому зведені до мінімуму внутрішньополітичні конфлікти - публічність при державних органах діяльності Ради, деполітизація державних послуг, зміцнення взаємодії між владою і суспільством.

По-третє, європейські принципи управління залишаються мало реалізованими, що істотно обмежує можливості децентралізації влади в цілому. У даному випадку кожен із системоутворюючих інститутів державної влади (інститут президента України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, судова система) за останні 12 років зазнав зовнішнього впливу.

Фактично, з 2004 по 2019 рік, згідно з принципом "маятника", в Україні відбувалися трансформаційні зміни. Адже процес адміністративної реформи визначався в цей період не інноваціями адміністративного регулювання суспільних відносин, а модернізацією консервативного типу, тобто здійсненням ситуаційних змін формального характеру зі змінами: 1) механізмів регулювання суспільного розвитку; 2) процедур для формування системи ОДО; 3) механізми делегованого управління. Варто також відзначити феномен зворотної модернізації, який полягає в поверненні адміністративної системи в її колишній стан.

На практиці організаційний механізм адміністративної реформи включає в себе ролі, завдання, функції, структури адміністративних органів, розподіл повноважень між адміністративними департаментами та органами місцевого самоврядування, розвиток систем державної служби, розвиток соціальних і гуманітарних аспектів управління, створення відповідної законодавчої та нормативно-правової бази, створення формування механізмів економічного розвитку, підвищення добробуту населення, забезпечення національної безпеки, взаємодії влади і народу, визначення інститутів громадянського суспільства.

На сьогоднішній день поняття "європейські цінності" використовується в нормативних актах, які є основою процесу європейської інтеграції української держави, і в контексті формування МРДV служить набором системоутворюючих критеріїв функціонування таких механізмів. Водночас важливо підкреслити, що питання про раціональність МРД виникло через відсутність методологічного інструментарію для вивчення феномену регулювання в управлінні, а отже, неможливість розглядати його як незамінну органічну динамічну систему. Дійсно, в Декларації незалежності України різноманітність поглядів на феномен регулювання відображено в сутності Державної (публічної) влади, її функціональному призначенні, організаційній структурі, цілі створення, зміні адміністрації.

Необхідно погодитися з підходом С. Телешуна" ідеї-інформація-аналіз - пропонована система дій (нова технологія впровадження) - розподіл функцій і зон відповідальності - професійний відбір - матеріальні ресурси - приблизний час досягнення мети - аналіз якості одержуваних продуктів", при цьому автор відзначається роль суб'єкта управління - громадян, а також проблема відчуження влади. Водночас с. Браун вказує на відсутність в Україні відносно довгострокової, єдиної (для держави) ідеології статистики; чиновника, відповідального за соціальні реформи; інноваційних технологій для реалізації реформ та загального управління; персоналу з юридичною та політичною відповідальністю, здатного взяти на себе роль постачальників реформ; громадської думки. Підтримка основних політичних гравців. Ми вважаємо, що в процесі створення національних, регіональних і субрегіональних механізмів регулювання ми говоримо про необхідність визнати, що на першому місці повинні стояти суспільні інтереси, а не особисті інтереси представників адміністрації, в сенсі формування автономного механізму регулювання, який відтворює інтереси тільки місцевих або регіональний характер. Зрештою, було б розумно запровадити механізми громадського нагляду, щоб законодавчо обмежити контроль за адміністративним управлінням політичною владою і максимально підвищити

підзвітність суспільству. Наука про управління розглядає суспільство як цілісну, складну і динамічну автономну систему, і її розвиток підпорядковується об'єктивному закону.

З точки зору формування раціонального МРД важливо більш детально зупинитися на понятті "адміністративна реформа" як основі формування адміністративно-організаційного спрямування держави. У 20 столітті, з точки зору формування МРДV, це характеризується як тривалий і багатоступінчастий процес. Напрямок її реалізації, визначене в Концепції адміністративної реформи 1998 року, завжди уточнювалося і визначалася тематика, але основні завдання адміністративної реформи за останні 20 років (1997-2019) були остаточно вирішені.

Такий результат обумовлений декількома причинами. Зміни на кожному наступному етапі адміністративної реформи повинні ґрунтуватися, серед іншого, на ретельному аналізі попереднього вітчизняного досвіду проведення реформ. Це дозволяє не тільки врахувати проблеми і помилки, які сталися при реалізації трансформації, щоб уникнути їх в майбутньому, але і виділити позитивні інновації, які необхідно зберегти і розвивати. Це пов'язано не тільки з наявністю у вітчизняній, а й у зарубіжній науці спірних і проблемних питань, пов'язаних із здійсненням політичних (конституційних), адміністративних і часто пов'язаних з ними адміністративно-територіальних реформ і т.д. нинішня адміністративна модель дуже замкнута і зберігає атрибути концепції централізованого управління, побудованої в рамках Української РСР, Стратегії сталого розвитку, заснованої на функціонуванні застарілих механізмів управління "Україною ми не можемо говорити про реалізацію програми "2020". Водночас моніторинг реалізації Стратегії "Україна-2020" також не проводився.

Ґрунтуючись на сукупності сучасних наукових концепцій державного управління, вітчизняні дослідники пропонують трактування адміністративної системи як "поєднання 3-х компонентів."Предмет управління-система

державних інститутів. Мета управління-сукупність сфер суспільного життя, на які направлено адміністративний вплив. Управлінська діяльність-різні зв'язки і взаємодії між об'єктом і об'єктом управління реалізуються в процесі здійснення адміністративного впливу."Ми вважаємо, що в рамках загального підходу до визначення сутності адміністративного механізму формується більш конкретне розуміння адміністрування як об'єкта формування МРД.

З питання функціонування адміністративних механізмів в науковій галузі управління сформувалися два основних методологічних підходи. Традиційний підхід, перший методологічний підхід, розглядає систему управління в загальному сенсі, оскільки існує трактування управління як сукупності всіх видів державної діяльності, тобто всіх форм державної влади в цілому. Існує трактування поняття управління з точки зору системного підходу, що охоплює діяльність установ та інституцій всіх гілок влади (законодавчої, виконавчої, судової) з розробки та здійснення регулюючого, організуючого і координуючого впливу на всі верстви суспільства для задоволення його мінливих потреб. У той же час усталений науковий підхід до визначення менеджменту як свідомого, організаційного і регулюючого впливу на власне соціальне і групове життя, здійснюваного прямо або побічно (через державу, бізнес-структуру, громадські інститути), запропонований Баштанником, дозволяє визначити управління фактори регулювання в системі МРД як цілеспрямований, організаційний і систематичний вплив держави на функціонуючі суспільні інститути. бувши.

Специфічним комплексним проявом управлінської складової в процесі формування МРД є соціальне структурування управлінських потреб.

Другий підхід, трансформаційний, заснований на Європейській концепції управління, відображає вивчення і функції управління з точки зору адміністративного права, визначаючи управління як об'єкт адміністративного права. У цьому контексті ми вважаємо за доцільне виділити 3 аспекти формування (та функціонування) МРД: організаційний, правовий, адміністративний та інституційний.

У сучасній ситуації в Україні необхідно розробити інтегровану адміністративну систему, яка передбачає на першому етапі розробку методології вивчення існуючих систем управління, систематизацію принципів діяльності в таких системах, виявлення особливостей прямих і зворотних зв'язків, процедур регулювання МРД, відносин з наднаціональними системами в сенсі глобалізації управління і т.д. він вважає, що розробка конституційних основ системи була реалізована. Також рекомендується формалізувати види і різновиди регулюючих механізмів в залежності від предмета і підлягає регулюванню діяльності. У той же час залишаються невирішеними найбільш складні етапи процесу трансформації - формування нових інститутів, організація адміністративних структур та інструментів, початок створення нового МРД, заснованого на принципах Європейського управління. Реалізація адміністративно-правових реформ є важливим чинником подолання кризи трансформації українського суспільства і спрямована на створення сучасної та ефективної системи державної влади.

2.3. Правові та управлінські аспекти реалізації державної політики у сфері забезпечення взаємодії громадянського суспільства, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування

Останнім часом модернізація адміністрації України тісно пов'язана з реалізацією конституційних реформ, змістом яких є переформатування балансу вищої владної структури, тобто перерозподіл повноважень і відповідальності між Президентом України, Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України, зводячи до мінімуму загрозу владі і підвищуючи ступінь політичної відповідальності шляхом формування проурядового Союзу в парламенті. Створить прозорий механізм. Ця проблема постає з певною гостротою в сьогоднішній Україні, принаймні, в двох аспектах. Першим аспектом є формування раціональної моделі владних відносин як

основи впорядкування державного устрою України та визначення регулятивних особливостей відповідно до принципу взаємодоповнюваності. Однак через те, що існуюча модель правління недостатньо ефективна, через 7 років після прийняття Конституції України питання координації у вирішенні фундаментальних проблем істеблішменту не вирішене.

Другим аспектом є розробка концептуальної основи ефективності державної політики, виконання програмних завдань органами державної влади на основі критеріїв результативності (CPI). Адже Україна визнана в світі країною, несумісною з реалізацією найважливіших внутрішньополітичних і зовнішньополітичних проєктів, проведенням реформ і відсутністю ефективних механізмів наступності влади. Більшість європейських і вітчизняних політиків і дослідників описують невинувато повільні темпи економічного і соціального розвитку як результат неоптимальної організації публічної влади і суперечливого розвитку процесів державної влади.

Отже, з впливу регулювання впливає доцільність існування, можливість зміни структури, способу існування, методів і форм регулювання, проявляється необхідність фундаментального аналізу діяльності державних інститутів. Також очевидно, що це питання важливе не тільки для України, а й забезпечує загальну схему функціонування МРД в контексті децентралізації влади в результаті сучасних реформ системи державних інститутів, заснованих на результатах, отриманих в універсальних питаннях, які відображені в адміністративній, політичній практика і юридична наука в багатьох країнах.

Серед основних завдань модернізації управління ми рекомендуємо виділити наступні: 1) система в адміністративній системі, яка визначається шляхом вивчення інституційної форми; 3) інтерпретація категорії "регулювання діяльності органів влади" і на основі понятійних і категоріальних прийомів формулювання концепції про "інноваційні механізми регулювання адміністративної діяльності".

Тому варто змодельовати принципово новий дизайн МРДV, заснований на адаптивних зарубіжних адміністративних методах. Слід зазначити, що необхідність вивчення деталей створення та функціонування адміністрування в Україні обумовлена широким використанням цієї концепції в країнах ЄС. Варто визначити наступні види регулювання діяльності державних установ:

1) загальне регулювання - це різновид регулювання діяльності МРД, в рамках якого здійснюється розробка і реалізація державних програм економічного і соціального розвитку. Вона заснована на алгоритмах управління та адміністративних процедурах, які чітко регламентовані законодавчими актами;

2) спеціальне регулювання - це свого роду регламентація діяльності МРД, в її рамках розробляється програма розвитку певних напрямів державної політики за всіма компонентами системи МРД. У той же час, в рамках діяльності МРДV, така програма може служити основою діяльності МРДV і результатом її діяльності;

3) спеціальне регулювання - це різновид регулювання діяльності МРД, в рамках якого відбувається реалізація державної політики в іншому напрямку розвитку держави (державна політика). Відмінною особливістю таких нормативних актів є їх відмінності від правил, процедур і регламентів, характерних для загальних і спеціальних видів нормативних актів;

4) Квазірегулювання - регламентація: 1) закріплюється нормативними актами, але не організаційно-правовими суперечностями в діяльності державних органів; 2) Нормативні акти;

5) зовнішнє системне регулювання, що виявляється у двох формах: по-перше, зовнішньополітичні фактори (наприклад, стандарти членства в ЄС), зовнішньоекономічні фактори (стандарти взаємодії з МВФ), цивілізаційні фактори (міжнародне гуманітарне право). По-друге, публічні формати, які знаходять відображення в діяльності державних органів, ЗМІ, громадських радах при органах державної влади, актах публічного протистояння.

У той же час, виходячи з типу регулювання, можна формалізувати

сучасні механізми регулювання, які діють як в результаті впливу нормативних актів, що виникають в ході адміністрування, так і як самостійний елемент.:

1) загальний механізм регулювання діяльності МРД-це механізм, сформований відповідно до положень нормативних правових актів для реалізації державної політики, правовий статус таких механізмів обмежений нормами права;

2) Спеціальна система регулювання діяльності механізмів МРД, сформована відповідно до положень нормативних правових актів для реалізації державної політики в певних регіонах, галузях і селах.;

3) спеціальні механізми регулювання діяльності МРД - механізми, створені для реалізації напряду державної політики у сфері дизайну (Державна рада з питань європейської та євроатлантичної інтеграції (2002-2005), Комісія з економічних реформ при Президентові України (2010-2014), Комісія з державних реформ при Президентові України (2014-теперішній час).

4) Квазімеханізми регулювання діяльності МРД: 1) Механізм, визначений нормативними правовими актами, але його призначення змінилося.2) механізм регулюється законом, але не впроваджений в адміністрацію.;

5) суспільні механізми регулювання діяльності МРД.

Таким чином, доведено, що в процесі формування були реалізовані завдання, предметні області та об'єктна спрямованість механізмів регулювання діяльності державних установ, проведено системний аналіз умов формування суб'єктно-об'єктних відносин в інтегрованій системі управління, етапи побудови механізмів для регулювання владних відносин, особливості територіальної організації управління, визначення сутності зовнішніх і внутрішніх факторів. Рекомендується визначити вплив регулювання на адміністративну систему.

На наш погляд, механізм регулювання є незамінною категорією,

вивчення якої засноване на міждисциплінарному підході і має враховувати весь спектр методів і форм управління. У той же час однією з найбільш складних і невідкладних завдань, які необхідно вирішити в процесі забезпечення належного рівня функціонування МРД, є вибір відповідної методології раціоналізації зв'язків з громадськістю в рамках таких механізмів.¹ Застосування даної методології дає можливість, по-перше, виявити існуючі проблеми функціонування регулюючих механізмів в системі МРД, по-друге, на основі аналізу проблеми сформулювати альтернативну стратегію реформування МРД, і по-третє, вибрати і реалізувати найбільш прийнятну стратегію для поліпшення IDR. З цієї точки зору можна використовувати системний підхід, що дозволяє вивчити взаємозв'язки між елементами системи і виявити найбільш взаємопов'язані області прийняття адміністративних рішень.

Варто зазначити, що положення про організацію управління в системі ODO, засновані на суспільних цінностях свободи, демократії, верховенства закону, поваги прав і свобод людини, розроблені наукою управління, є результатом історичного розвитку європейської адміністративної моделі, і на поточному етапі це враховує необхідність формування єдиного підходу до функціонування МРД відповідно до принципів європейського простору адміністративного права. У той же час зміст і значимість багатьох європейських інституційних принципів управління як і раніше вимагають власного регулювання та правової інтеграції у внутрішнє законодавство України.

Ми вважаємо, що з цих позицій бажано вказати на той факт, що можливо досягти результатів управління (і регулювання в нашому контексті) у випадку інтегрованих функцій МРД. Тому що поєднання інтересів держави і суспільства в рамках такого механізму забезпечує вирішення проблеми дихотомії "національне суспільство" і формує умови для здійснення системних реформ. Аналіз зарубіжного досвіду показує, що в демократичному суспільстві один суб'єкт державної політики не може

істотно переважати при прийнятті тих чи інших адміністративних рішень.¹ Ось чому затвердження механізму конституційної інтеграції та стримувань і противаг в європейських країнах (в ході історичного розвитку) призвело до трансформації в інтегроване МРД. У той же час впровадження закордонного досвіду дозволяє нам розробляти алгоритми, що дозволяють наблизити нашу націю до глобального процесу регіоналізації та інтеграції, реалізації принципів міжурядового і наднаціонального управління.

Ми вважаємо, що впровадження досвіду інших (особливо європейських) країн не повинно ґрунтуватися на безумовному перенесенні положень нормативних правових актів цих країн, оскільки не існує загальної моделі оптимального функціонування МРДV. Впровадження закордонного досвіду встановлює доцільність використання перевірених адміністративних стандартів та систематизує принципи управління та регулювання для вирішення проблем функціонування та розвитку МРД.

У процесі децентралізації влади, який нині реалізується в Україні, акцент робиться на передачі повноважень від МРД на рівень адміністративно-правових блоків, місцевого самоврядування. Доцільно вказати, що така передача повноважень можлива тільки в дуже вузькому сегменті публічної влади, фактично, частини повноважень органів виконавчої влади. Тому основний акцент слід зробити на регіональних МРД як засобі внутрішньосистемної організації діяльності державного управління. На це спрямована "Концепція реформування територіальної організації місцевої автономії та влади", підготовлена Кабінетом Міністрів України. Згідно з цим алгоритмом адміністративної реформи, бажано реалізувати завдання адміністрування: створення ефективної системи управління та місцевого самоврядування, правильний та оптимальний розподіл функцій між центральним, регіональним та місцевим рівнями управління, функціонування державних установ як складної адміністративної системи.

В цілому доцільність впровадження досвіду європейських країн у формуванні механізмів регулювання діяльності МРД підтверджується

результатами експертних опитувань, проведених в рамках дисертаційного дослідження. Зокрема, 1% респондентів (24%), які були знайомі з досвідом внутрішнього регулювання (31%), мали лише загальну інформацію (22%) і не мали інформації (23%) Про основний напрямок функціонування МРДД в європейських країнах водночас, 47% частина респондентів адекватно оцінили впровадження активного закордонного (європейського) досвіду у функціонування механізму регулювання діяльності МРД, а 25% не мали інформації, заснованої на іноземному внутрішньому законодавстві. 11% вказали на незручність впровадження європейських стандартів, що негативно позначається на правовому та інституційному регулюванні діяльності державних органів.

Як показує досвід європейських країн, конституційно-правове регулювання механізмів регулювання дозволяє вирішувати адміністративні завдання таким чином, щоб інтегрувати суспільство як в контексті внутрішніх, так і зовнішніх викликів і загроз. За умови впровадження конституційно-правової парадигми регулювання МРД вирішуються основні завдання науки управління-встановлення конституційної основи демократизації процесу формування держави та оптимізації адміністративної системи, виявлення соціальних та історичних джерел їх виникнення, встановлення закономірностей і тенденцій розвитку.

Варто погодитися з сучасними науковими підходами, згідно з якими система МРД створюється тільки як інститут для реалізації цілей і завдань управління процесами, що відбуваються в суспільстві, як засіб визначення функцій адміністрації в певній сфері суспільного життя.З урахуванням певних цілей розробляються, приймаються і впроваджуються певні правові норми.

Крім того, при формуванні механізмів регулювання діяльності ОДО варто виділити кілька рівнів регулювання. Регіональний рівень є базовим рівнем реалізації всіх реформ в державі, але в даний час зусилля регіональних влад характеризуються не тільки різним сприйняттям загроз і

викликів, а й різними підходами до створення регіональних механізмів реалізації національної політики (головним чином, політики, що забезпечує територіальну цілісність). Первинний (субрегіональний) рівень, який є створенням системи управління в певному регіоні, зі змінами в системі управління (адміністративній системі), формалізацією відносин влади на центральному та регіональному рівнях, систему МРД на первинному рівні слід розглядати через набір формалізованих та неформалізованих відносин в управлінському аспекті.

На основі проведеного дослідження бажано запропонувати визначення категорії "раціональне МРД", яке визначається інтеграцією нормативного рівня, побічно формалізується дією механізмів, що забезпечують стійке функціонування енергосистеми і забезпечують уточнення функцій управління, юридичну інтеграцію принципів управління. Таким чином, розумний МРД - це багаторівневий менеджмент та сумлінне управління, де особливості регулювання (організаційно-правові аспекти) управління, Організація діяльності органів влади (адміністративні аспекти) та особливості функціонування окремих адміністративних органів в інтегрованій взаємодії забезпечують процес регулювання відповідно до своїх соціальних цілей та наслідків впливу регулювання забезпечує виконання державних функцій, визначених Конституцією України. Це система форм, методів і засобів регулювання діяльності МРД, сформована на основі концепції управління.

На думку вчених, сучасна проблема становлення суверенної, демократичної і правової держави в Україні полягає в розумінні сутності управління, як впливу держави на суспільні відносини, що трансформується у форму регулюючого впливу держави, під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів, водночас особливості, характерна риса і характерні особливості управління притаманні суспільству на певному етапі розвитку. Насправді процес управління відповідає принципам суспільного розвитку, які визначають демократію в істинному розумінні цього слова. повинно бути.

Тому, з точки зору формування МРД, бажано говорити про адміністративний зміст поняття "модернізація держави" як про процес формування нової моделі ефективного державного управління, здатної реалізувати системне і послідовне рішення. Модернізація системи державної влади в Україні-це ініційований Президентом України процес, який передбачає приведення системи державного управління України до сучасних європейських стандартів адміністрування та забезпечує функціонування елементів суспільного впливу на прийняття державних управлінських рішень, включаючи формування механізму суспільної підтримки для процесу реформ.

Формалізація суті функціонування державної влади відбувається в рамках конституційної норми "Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною і правовою державою". "Тому державні інститути повинні, перш за все, забезпечити реалізацію такої конституційної основи держави. З точки зору науки державного управління, основний акцент в процесі формування МРД на принципах конституціоналізму слід зробити на наступних напрямках:

1) уточнення змісту поняття "державні інститути", поступовий перехід до категорії "суспільні інститути" при збереженні конституційно визначеної ролі держави як основного суб'єкта управління.;

2) шляхом уточнення цілей, завдань і функцій держави, категоріального змісту поняття "державна форма" в контексті адміністративному, адміністративно-правовому, а також політико-правовому.;

3) аналіз організаційної, правової, адміністративної та інституційної складових механізмів регулювання діяльності державних установ;

4) Визначення деталей функцій МРД в області державного, регіонального та галузевого управління, включаючи створення основи для формування та реалізації державної політики в цих областях.;

5) раціоналізація системи і внутрішньої структури центральних і

місцевих органів влади та їх апаратів (в рамках існуючої конституційної моделі), їх діяльності в умовах децентралізації;

б) взаємовідносини між державними установами та інститутами місцевого самоврядування в рамках сучасної адміністративної моделі;

в) збереження національних традицій формування МРД на основі конституційних принципів у процесі адаптації європейських норм і стандартів управління зв'язками з громадськістю.

З точки зору формалізації системи державних інститутів як основи для формування МРД, необхідно звернути увагу на наступні моменти: по-перше, державна установа - це організований і інституційно оформлений колектив або єдиний керівний орган, який має нормативно встановлену структуру, законодавчо визначений адміністративна посада, яка уповноважена виконувати завдання і функції управління, використовуючи легальні форми діяльності. По-друге, аналіз понять "правосуб'єктність" та "компетенція" влади дозволяє їм дійти висновку, що зміст є приблизним, але він стосується державних, або, окремо, адміністративних органів та органів місцевого самоврядування, які конкретно визначені у відповідній (загальній або місцевій) компетенції (статусні) закони.

По-третє, співвідношення повноважень місцевих адміністративних органів та органів місцевого самоврядування є специфічною формою взаємозв'язку повноважень цих органів, яка безпосередньо впливає на суть регулювання МРД. Він визначає межі верховенства права, раціональне поєднання національних, регіональних та місцевих інтересів, ефективне здійснення повноважень, забезпечення необхідного та достатнього рівня економічної та соціальної децентралізації в єдиній державі та делегування повноважень на основі допоміжних органів., розумне поєднання промисловості і функціональна основа управління.

По-четверте, для того щоб домогтися належного поділу повноважень між місцевими та адміністративними органами влади, необхідно виходити в першу чергу із завдань своєї діяльності. Основною метою місцевих

державних адміністрацій є забезпечення виконання ними Конституції та законів України у відповідних регіонах, здійснення права контролю та нагляду за додержанням законності, включаючи дотримання прав і свобод громадян та місцевими органами влади. Однак основними завданнями місцевого самоврядування є: 1) здійснення безпосереднього забезпечення нормальних умов життя населення відповідних районів, 2) виявлення і повне залучення і використання місцевих людських та інших ресурсів, 3) забезпечення функції зворотного зв'язку в адміністрації.

По-п'яте, методом правового опосередкування співвідношення повноважень місцевих адміністративних органів та місцевих автономних органів є розподіл, перерозподіл та делегування повноважень, що одночасно є засобом досягнення належного розподілу повноважень органів місцевого самоврядування. Розподіл і перерозподіл повноважень характеризує надання регулюючих повноважень відповідним органам влади, а делегування означає Спосіб встановлення балансу повноважень самими місцевими органами влади, що характеризується своєчасністю і характером.

По-шосте, поліпшення співвідношення делегованих повноважень органів місцевого самоврядування сіл, селищ міського типу та адміністративних повноважень органів виконавчої влади щодо їх реалізації має здійснюватися шляхом перерозподілу у двох напрямках. Першим напрямком перерозподілу влади є законодавчий акт, зокрема, Закон України "Про місцеве Державне управління", з боку місцевої адміністрації, територіального управління центральної адміністрації та органів місцевого самоврядування. Другий напрямок, по суті, полягає в зміні самого способу розподілу повноважень. делегуються за допомогою регулювання законодавчими актами.

1) Зміна структури і функцій органів державної влади (на центральному та регіональному рівнях); 2) концентрація і децентралізація повноважень; 3) Оновлення механізмів державно-приватного партнерства; 4) інформація про діяльність МРД; 7) Розробка оновлених алгоритмів

прийняття рішень державного управління; 8) формування нових концептуальних підходів до інститутів місцевого самоврядування в контексті децентралізації.

У контексті адміністративної реформи розробка і функціонування МРД повинні включати: 1) Забезпечення функціонування системи державного управління, забезпечення національних інтересів, забезпечення прав і свобод людини, 2) забезпечення стабільності, оперативності та раціональності регулюючих впливів в рамках МРД, 3) надання регулюючих ресурсів в рамках бюджетного фінансування, 4) впровадження основ "належного управління": зосередження уваги на консенсусі уряду і суспільства, відповідальності, прозорості, належному реагуванні на соціальні запити; дієвості і результативності; дотриманні верховенства закону; участі; рівності та обліку інтересів.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

3.1. Пріоритетні напрямки удосконалення системи територіальної організації влади в Україні

Незважаючи на позитивні заходи України в напрямку Реформи місцевої автономії s.P.As Снігл вказує, що територіальне управління має право вирішувати важливі проблеми в регіоні, зокрема, найбільшим аргументом є поліпшення відносин між організацією місцевих органів влади, автономними органами та місцевими державними адміністраціями, оптимізувати процедури формування місцевих рад, зміцнити матеріальну та фінансову базу органів місцевого самоврядування [6, с.352-353].

Відповідно до Закону, аналізуючи поточну ситуацію розподілу повноважень між місцевими адміністративними органами та органами місцевого самоврядування і практику роботи цих органів, а.н.Бабич

стверджує, що цей процес відбувався без достатньої послідовності і необхідного взаємного узгодження законодавчих актів, прийнятих в різний час, а також з різних питань організації місцевого самоврядування та місцевої адміністративної влади. Таким чином, на думку автора, однією з найбільш пріоритетних завдань на сьогоднішній день є законодавче вирішення питань, пов'язаних з реформуванням муніципальних адміністративних органів і системи органів місцевого самоврядування, з одночасним розмежуванням їх повноважень [1, с.111].

У проєкті Національної стратегії управління місцевим і регіональним розвитком (реформа місцевих адміністративних органів і системи місцевого самоврядування) звертається увага на те, що питання про розподіл повноважень між місцевими адміністративними органами та органами місцевого самоврядування, а також проблеми між органами місцевого самоврядування - органи державної влади різних територіальних рівнів (села, селища, міста, муніципальні райони) залишаються невирішеними. Це завжди буде приводити до конфліктних ситуацій при вирішенні завдань регіонального і крайового розвитку. У деяких регіонах посилюється адміністративний тиск на чиновників місцевого самоврядування з боку голови місцевої адміністрації, розробляється система управління місцевим і регіональним розвитком, система територіальної організації влади.

Зазначено, що для цього є причини: 1) Система адміністративно-територіального устрою України, достатні матеріальні, фінансові ресурси, ефективне виконання завдань і повноважень територіального та місцевого самоврядування; 2) юрисдикція місцевих автономних органів багатьох міст України, згідно з Конституцією України, виступає як самостійний суб'єкт місцевої автономії, територіальних громад сіл і селищ міського типу; 3) на території України дія Закону Про управління областями та крайовим розвитком у чинному законодавстві призвела до значних суперечностей і безлічі невирішених питань регіонального та районного розвитку законодавчих актів, які формувалися стихійно і приймалися в різний час, за

відсутності єдиної законодавчої бази. 4) Модель організації влади на обласному і крайовому рівні, закріплена в Конституції України, є архаїчною з нинішньої точки зору, повністю відповідає європейським стандартам і принципам Європейської хартії місцевої автономії (введення місцевої автономії тільки на низовому територіальному рівні - на регіональному рівні (село, селище, місто), на регіональному рівні (район, централізована система прямого управління, дуалізм влади на регіональному рівні ("Район, обласна рада")) Територія продовжує існувати - органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації функціонують одночасно і наділені аналогічними функціями в галузі соціально-економічного розвитку території, їх повноваження розмежовані); 5) невизначеність територіальної бази місцевого самоврядування, обумовлена відсутністю встановлених просторових меж територіальних спільнот [8, с.2-3] і так далі.

Це ж питання висвітлено в постанові Кабінету Міністрів України "Про затвердження Концепції реформування територіальної організації місцевої автономії та української влади" від 2014-4-1. № 333 - р декларує, що збереження дисбалансу є управлінським-територіальною структурою як основа існування нераціональних територіальних організацій (відсутність цілісної території адміністративно-територіальної одиниці на базовому рівні, наявність територіальної громади села, селища, міста у складі іншої територіальної громади або території іншої адміністративно-територіальної одиниці, територіальної громади району у складі міста) встановлюється як між місцевими органами влади, так і між органами місцевого самоврядування. Це призводить до конфронтації у сфері компетенції між місцевими адміністративними органами [9].

1) зниження якості та доступності державних послуг, оскільки більшість органів місцевого самоврядування не в змозі здійснювати свої власні повноваження і здійснювати делеговані їм повноваження; 2) недостатній розвиток форм прямої демократії і нездатність членів спільноти співпрацювати з місцевими і муніципальними адміністраціями, щоб діяти

солідарно з метою захист їх прав та інтересів.; 3) надмірна централізація повноважень адміністративних органів та фінансових і матеріальних ресурсів; 4) відсторонення місцевої автономії від вирішення проблем у сфері земельних відносин посилило соціальну напруженість серед сільського населення через відсутність повсюдності місцевої автономії [9].

Варто відзначити, що проблеми, сформульовані урядом, тісно пов'язані і складні правовими та інституційними проблемами, які не були вирішені державними інститутами за останні кілька років, а також адміністративно-територіальним устроєм держави з протиріччями в реформуванні системи місцевого самоврядування та інших сферах життя. правові відносини. Н.а. на думку Баймуратова, до таких проблем відносяться: 1) конституційно-правова невизначеність територіальної бази місцевого самоврядування, незбалансованість радянської системи адміністративно-територіальних утворень; 2) наявність заявленої правосуб'єктності територіальної громади, згідно з Конституцією України. Держава, є основним суб'єктом місцевого самоврядування, а відповідно до закону - єдиним нормативним фантомом; 3) повноваження; 5) дублювання повноважень, що призводить до виникнення конкуруючих здібностей і конфліктів компетенцій між ними.б) систематичне протистояння правового статусу органів місцевого самоврядування. людини і громадянина на конституційному рівні і його практична реалізація на муніципальному рівні, де конституційні права і свободи трансформуються в так звані муніципальні права людини [10].

Погодившись з автором, ми вважаємо, що в останні роки краще підкреслити, що державна влада в основному сконцентрована, більше повноважень передано виконавчій гілці влади, що в кінцевому підсумку призвело до збільшення видатків державного бюджету, поширення корупції і т.д. у зв'язку з цим виникла нагальна необхідність уточнити повноваження між окремими організаціями місцевого самоврядування та адміністративними органами, передати основні повноваження місцевої державної адміністрації організаціям місцевого самоврядування і залишити

управління за адміністрацією.[11]

Г.в.Макаров, О. М. Госалюк та Ю. Б. Каплан акцентують увагу на "специфічному варіанті" системи місцевої та регіональної автономії в Україні, зокрема між українськими адміністративними органами та органами місцевого самоврядування, автори стверджують, що в Україні існує 7 найбільш поширених типів адміністративно-територіальних одиниць з органами місцевого самоврядування (міста Київ і Севастополь, але найбагатші регіони знаходяться в містах). (У них є представницькі і виконавчі муніципалітети, але ні статусна громада, ні незалежність власних доходів і бюджету, ні органи місцевого самоврядування районного та обласного рівня з досить широкою концентрацією повноважень і бюджетних коштів не можуть формувати власні виконавчі комітети (функції останніх виконує держава адміністрування на відповідному рівні). Крім того, оскільки районні та обласні ради не мають статусу територіальних громад і представляють тільки спільні інтереси входять до їх складу територіальних громад, громади деяких представницьких автономних областей, селищ міського типу (міст обласного значення) мають представницькі органи (Ради) і виконавчі комітети, які мають їх власні повноваження, але можливості для прямих міжбюджетних відносин з центральним Урядом обмежені, а фінансова незалежність обмежена [12]. , с. 15].

Ми також конструктивно розглядаємо порушення таких важливих питань, як поділ влади між окремими адміністративними органами та органами місцевого самоврядування України, надання їм певного обсягу повноважень, тому з різниці в кількості людей і розмірі місцевого бюджету нереально визначити єдиний перелік муніципальних повноважень сіл, селищ і сіл різного ступеня підпорядкованості, а також місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування на різних рівнях адміністративно-територіального сектору розподіл повноважень невідомий: між районними та обласними радами; між районними та обласними державними адміністраціями; між місцевими радами у випадки, коли, міста і селища

селищного типу у складі міських рад) зі збереженням відповідних органів місцевого самоврядування [12, с.16].

Багато інших проблем пов'язані з недосконалістю системи делегованих повноважень. Загалом законодавчо встановленої процедури делегування повноважень не існує, а механізм відмови місцевих рад у виконанні делегованих повноважень чітко визначений. Зокрема, за відсутності відповідних ресурсів широко поширене пряме втручання державних кадрів у справи територіальних колективів, існує конфлікт між обласними (районними радами) та крайовими (районних) державними адміністраціями щодо делегування повноважень, а також система стримувань і противаг у взаємодії місцевих державних органів, адміністрацій та місцевих рад є неповним.

Отже, резюмуючи вищевикладене, ми можемо прийти до логічно обґрунтованого висновку, що в цілому нинішній стан поділу повноважень між адміністративними органами України та місцевими автономними органами є незадовільним для вирішення подібних проблем.:

1) концептуальна проблема поділу влади між окремими адміністративними органами та місцевими автономними органами: сучасна модель історично успадкованого і централізованого управління; недосконалість і неідеальність реформування адміністративно-територіального устрою країни (Загальна практика територіальної громади міста, села, Станиці є частиною належить іншій територіальній громаді або є територією іншої адміністративно-територіальної одиниці, і територіальна громада району міста конкурує на кордонах території влади та компетенції, до якої вона веде. Дуалізм виконавчої влади та місцевої автономії на регіональному рівні; залежність моделі та стану поділу влади від політичної ситуації та емоцій у країні; адміністративний тиск на інститути місцевого самоврядування та їх посадових осіб з боку місцевих адміністративних органів та їх посадових осіб, спрямований на консолідацію влади. конституційна і законодавча база, а також порядок її розмежування.;

2) адміністративно-правові питання поділу повноважень між окремими органами виконавчої влади та місцевими автономними органами: прогалини і спори в адміністративно-правовому регулюванні процедури об'єднання і поділу повноважень між окремими органами виконавчої влади та місцевими автономними органами, відносні протиріччя конституційних і законодавчих норм, положень прийнятих нормативних правових актів у різний час; значна кількість підзаконних нормативних правових актів, що дають підстави для юридичного втручання органів виконавчої влади у сферу компетенції місцевих автономних органів; відсутність чіткого розподілу повноважень і відповідальності між органами виконавчої влади та місцевим самоврядуванням; принципами Європейської хартії місцевого самоврядування та національної законодавчої бази, а також відсутність гармонії з іншими принципами регіональної хартії самоврядування;

3) Проблеми інституційного характеру: недосконалість та неузгодженість органів делегованих повноважень в Україні, а також невідповідність європейській практиці (органи Договірних повноважень); відсутність фіксованих процедур делегування повноважень та передбачувана можливість відмови від виконання делегованих повноважень (наприклад, у разі нестачі ресурсів банкрутство); дублювання повноважень місцевих виконавчих органів та органів місцевого самоврядування, наявність відповідних сфер компетенції; за винятком законодавчих (зокрема, контрактів тощо), розробка ефективних способів поділу влади була відкладена. Подвійний статус місцевої адміністрації-одночасно суб'єкта виконавчої влади держави і виконавчої влади місцевої ради; недосконалість системи контролю за діяльністю органів виконавчої влади, зокрема органів місцевого самоврядування; складна система і структура адміністративних органів, і що впливає з цього надмірне зростання бюджетних витрат і т. д.;

4) проблеми матеріального і фінансового характеру: обмежена матеріальна і фінансова база місцевого самоврядування, низька економічна самостійність і, отже, висока залежність від адміністративних органів

місцевого самоврядування.

3.2. Заходи з реформування взаємодії виконавчої влади та органів місцевого самоврядування

Сфери взаємодії між місцевими та муніципальними адміністраціями різноманітні, включаючи практично всі галузі та сфери компетенції цих інститутів. Взаємодія між цими інститутами дозволяє значно підвищити ефективність вирішення важливих регіональних проблем і підтримувати баланс національних і регіональних інтересів. У той же час сучасний стан правового регулювання правовідносин взаємодії, що виникають між місцевими і муніципальними адміністративними органами, свідчить про відсутність чіткого уявлення про можливості цих інститутів, що, по суті, створює деякі проблеми в області здійснення влади в певних сферах. В результаті виникає завдання поліпшити поле взаємодії між місцевими і муніципальними адміністративними органами.

Щоб визначити перспективні напрямки взаємодії між місцевими та муніципальними адміністративними органами, необхідно, перш за все, дослідити поточний стан правових відносин взаємодії між цими інститутами.

В даний час найбільш поширеними напрямками взаємодії між цими органами є:

Формування та реалізація регіональної політики в області.

Правовою основою для цієї сфери взаємодії є Конституція України та Закон України "Про засади регіональної політики держави" [61].

Формування національної регіональної політики враховує інтереси територіальної громади (об'єднаної громади) і здійснюється відповідно до Державного стратегічного акту.

Водночас, до сфери національної регіональної політики увійдуть повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, областей, державної адміністрації Києва та міста Севастополя:

- Забезпечення реалізації регіональної політики держави у відповідних регіонах;;

- Узгодження проекту Національної стратегії регіонального розвитку України;

- Забезпечення розробки проектів, таких як стратегії регіонального розвитку та плани дій щодо їх реалізації;

Зі свого боку, Ради районів, міст селищного типу та сіл у сфері регіональної політики держави подають пропозиції до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної ради щодо забезпечення підготовки та врахування інтересів територіальної громади, пов'язаних з розвитком.:

- Проект Національної стратегії регіонального розвитку України та план дій щодо її реалізації;

- Стратегії регіонального розвитку та плани дій щодо їх реалізації, а також інвестиційні програми (проекти), спрямовані на розвиток регіону;

Рада міст, селищ і сіл може розробляти і затверджувати стратегії розвитку міст, селищ і сіл з урахуванням національної стратегії регіонального розвитку України.

Закон України" Про засади національної регіональної політики " [61]. Координація діяльності адміністративних органів та органів місцевого самоврядування з формування та реалізації регіональної політики держави здійснюється шляхом узгодження цілей, пріоритетів, завдань і діяльності центральних і місцевих адміністративних органів, адміністративних органів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування з розробки та забезпечується реалізація документів, що визначають регіональну політику держави, моніторинг та оцінка ефективності виконання певних завдань.

У співпраці в області прийняття та імплементації нормативних актів.

Відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності", як місцеві адміністративні органи та органи місцевого самоврядування, підлягають прийняттю нормативних

правових актів і в той же час, законодавством встановлює повноваження сільських, поселеннях, містах і районах та обласні ради, щоб виконувати завдання, покладені цим законом на здійснення державної регуляторної політики, щоб створити постійну комісію з питань реалізації державної регуляторної політики. Або ви можете передати ці повноваження одному з існуючих Постійних комітетів відповідної Ради.¹

Водночас закон України не виділяє галузі, в яких органам місцевого самоврядування дозволено розробляти або затверджувати (погоджувати) нормативні акти "на основі державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності". Аналіз інших законодавчих актів дає підстави стверджувати, що органи місцевого самоврядування розробляють такі нормативні акти: нормативна грошова оцінка землі, затвердження цін і тарифів на окремі види комунальних послуг, встановлення податкових ставок за окремими видами місцевих податків і зборів тощо.

У той же час, у зв'язку з вимогами Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності", прийняттям державного регуляторного закону, від фізичних і юридичних осіб, їх об'єднань і т.д. Враховуючи це, взаємодія місцевих і муніципальних адміністративних органів повноваження можуть бути виражені, зокрема, в організації та проведенні громадських слухань. Або вивчити думку громадськості іншим способом щодо оцінки регулюючого впливу того чи іншого нормативного акта.

При співробітництві в галузі землеустрою та прийнятті документів із землеустрою (розробка, узгодження, узгодження допуску).

Правова основа взаємодії місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування визначена Земельним кодексом України [52], Законом України "Про землеустрій" [53] та ін.

Перш за все, варто зазначити, що взаємодія цих установ у даному напрямку здійснюється у зв'язку з визначенням цільового призначення земельних ділянок, наданням їх у власність або користування, погодженням

містобудування та архітектури [54].

З аналізу вищевказаних правових норм випливає наступне: розмежування повноважень за погодженням і затвердженням землевпорядних документів між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також отримання дозволу на розробку проектів землеустрою для виділення земельних ділянок залежить від наступних факторів: по-перше, від виду власності на земельні ділянки (Державна або муніципальна громада), які документи розробляються і приймаються рішення. Вид власності на земельну ділянку (Державна або муніципальна громада). По-друге, місце розташування відповідної земельної ділянки (в межах або за межами відповідної території);

Закон спільно накладає зобов'язання на місцеві органи влади і місцеву адміністрацію враховувати думки населення в процесі підготовки документів із землеустрою. В результаті можна сказати, що досить поширеною формою взаємодії в цій сфері цих установ є організація і проведення громадських обговорень.

І співпраця в області благоустрою населених пунктів, містобудування та територіального планування.

Відповідно до статті 16 Закону України "Про благоустрій населених пунктів" територіальне планування на регіональному рівні здійснюється шляхом розроблення та затвердження генеральних планів населених пунктів, планів зонування, детальних територіальних планів, їх актуалізації та внесення до них змін [55].

Закон визначає повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі озеленення та містобудування.

Таким чином, повноваження місцевої державної адміністрації в області благоустрою населених пунктів такі::

- Забезпечувати реалізацію державної політики в цій сфері;;
- Участь у розробці та реалізації державних і регіональних програм з благоустрою населених пунктів;;

- Інформування населення Про реалізацію заходів з благоустрою населених пунктів і т. д.;

До повноважень сільської, селищної та міської ради в області благоустрою населених пунктів належать:

- Затвердження регіональних програм і заходів з благоустрою населених пунктів;

- Затвердження правил благоустрою території поселення;

- При необхідності спільно з іншими суб'єктами спільної власності створення установ і служб для забезпечення благоустрою населених пунктів, здійснення визначення повноважень цих установ (служб);

Крім того, місцевим органам державної виконавчої влади та підвідомчим їм організаціям надаються адміністративні повноваження в галузі будівництва та будівельної діяльності.

Тому науково-дослідні інститути тісно співпрацюють в області озеленення, містобудування, архітектури та управління будівництвом у формі створення спільних служб і асоціацій в області озеленення, розробки і прийняття регіональних програм територіального розвитку, розробки і затвердження генеральних планів і детальних територіальних планів на їх основі .

Інші сфери взаємодії між відповідними органами влади включають взаємодію в таких сферах, як освіта, охорона здоров'я, охорона навколишнього середовища, природокористування, Надрокористування, видобуток корисних копалин та громадська безпека.

З іншого боку, на практиці в процесі взаємодії місцевих і муніципально-адміністративних органів виникають певні проблеми, що стосуються меж їх можливостей.

Наприклад, випадок No.In 826/24716/15, фізична особа-мешканець Києва-подала позов до адміністративного суду, вимагаючи визнання незаконним та скасування рішення Дарницької районної ради Києва від дати 2010-5-31 №22 "Про затвердження Тимчасової схеми прибирання прилеглих

територій". райони забудови в Дарницькому районі Києва " був прийнятий за межами повноважень районної ради. Зокрема, позивач стверджував, що повноваження в області благоустрою прилеглих територій належать місцевій адміністрації, але не органу місцевого самоврядування.

Водночас адміністративний суд першої інстанції та Апеляційний суд, погодившись з висновком адміністративного суду щодо знищення у складі Верховного Суду, дійшли висновку, що такі претензії є необґрунтованими.

Таким чином, провівши Системний аналіз положень Законів України "Про місцеве самоврядування України" [11] та "про місцеву державну адміністрацію" [10], Суд сформулював висновок про те, що муніципальні органи влади та місцева державна адміністрація уповноважені покращувати міста/села/населені пункти. Розподіл цих повноважень регулюється законом. Наприклад, санітарним очищенням займається місцева державна адміністрація (стаття 5 Закону України "про місцеву державну адміністрацію"). Однак програма, заходи з благоустрою та участь спеціальних установ і служб у роботі не обмежуються можливостями місцевої ради (стаття 10 Закону України "Про благоустрій населених пунктів").

Виходячи з вищевикладеного, можна констатувати, що органи місцевого самоврядування зможуть найбільш тісно взаємодіяти з місцевими адміністративними органами при виконанні покладених завдань і функцій і більш ефективно вирішувати важливі місцеві проблеми. Однак, поряд з підвищенням ефективності, при виконанні функцій можуть виникати суперечки про можливості.

Вчені неодноразово звертали увагу на це питання. Так, у колективній монографії "Адміністративно-територіальний устрій України" автори зазначають, що серед актуальних питань взаємодії місцевого самоврядування та місцевої державної адміністрації чільне місце належить таким питанням, як створення ефективних механізмів поділу повноважень між різними рівнями місцевого самоврядування.

Крім того, для вирішення вищевказаних проблем в законодавстві слід розробити підхід, при якому буде передано більш чіткий розподіл сфер компетенції між місцевими органами влади та місцевими адміністративними управліннями в кожній сфері взаємодії.

Визначаючи, як підвищити ефективність взаємодії органів місцевого самоврядування та виконавчої влади місцевої держави, також пропонується для впровадження в Україні окремо зосередити увагу на провінційному інституті конституційної реформи України "за допомогою законопроекту України (про децентралізацію влади)".

Такі лабораторії (або подібні лабораторії) успішно працюють у багатьох європейських країнах, особливо у Франції, Польщі та Чехії. Посада губернатора повинна підтримувати баланс між гілками влади, а децентралізація не призведе до відсутності контролю над країною [28, с.3].

Щоб забезпечити дотримання балансу між інтересами країни та міста, губернатору надається необхідний обсяг повноважень і доручається виконання деяких функцій.

Як показує досвід зарубіжних країн, у відносинах між органами державної влади та місцевим самоврядуванням існують три основні моделі взаємин: модель відносної автономії, яка надає незалежність органам місцевого самоврядування, не знижуючи водночас ролі загальнонаціональної держави та регіональної влади; модель агентств, у межах якої органи місцевого самоврядування розглядаються головним чином структур, які проводять політику центру; модель взаємодій, в основі якої лежить ідея взаємозалежності та співпраці [1, с. 439].

Моделі взаємодії між органами державної влади та місцевого самоврядування також можна розглядати з погляду різниці країни. Так, у науковій літературі з місцевого самоврядування виділяються три основні моделі взаємодії: англосаксонська, континентальна та змішана [2, с.119]. Англосаксонська модель характеризується відсутністю прямого підпорядкування органів місцевого самоврядування органам державної

влади, високим ступенем децентралізації управління, відсутністю на місцях представників центральної влади. Вона характерна для таких країн, як Великобританія, США, Австралія і може бути співвіднесена із зазначеною моделлю відносної автономії. Континентальна модель прямо протилежна англосаксонській та притаманна таким країнам та регіонам, як Франція, Латинська Америка, Африка. Її основні характеристики: високий рівень централізації, наявність прямого контролю над органами місцевого самоврядування, поєднання державного управління та місцевого самоврядування рамках одних адміністративно-територіальних одиниць. Вона може бути співвіднесена з моделлю агенцій. І нарешті, змішана модель взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування поєднує в собі риси як англосаксонської моделі, так і континентальної.

У сучасному світі важко спостерігати описані моделі у чистому вигляді. Як правило, навіть в одній країні у різних ситуаціях можуть використовуватись різні моделі.

Цікавими є системи взаємодії між органами державної влади та місцевого самоврядування, що діють у конкретних країнах: Сполучених Штатах Америки, Франції та Німеччини. Вибір саме цих держав був зумовлений, по-перше, тим, що вони є класичними прикладами англосаксонської, континентальної та змішаної моделей відповідно, і, по-друге, тим, що всі інші країни тією чи іншою мірою використовують ці моделі у своїх практиках взаємодії державної влади та місцевого самоврядування.

У Сполучених Штатах Америки органи місцевого самоврядування - це твори штатів; їх статус, правничий та привілеї залежить від конституцій і законів, які у цих штатах. У зв'язку з цим у США існує п'ятдесят різних систем взаємодії органів управління штатів та органів місцевого самоврядування, кожна з яких не схожа на решту сорок дев'яти [3, с. 395]. Однак все це різноманіття систем можна згрупувати в три основні моделі: модель координуючої влади (Coordinate-authority model), модель містить

влади (Inclusive-authoritymodel) і модель влади (Overlapping-authority model).

У рамках моделі координуючої влади федеральні органи відокремлені від державних органів штатів «різким та чітким кордоном» [4, с. 74]. Органи місцевого самоврядування входять до структури органів влади штатів та залежать від них. Муніципалітети можуть виконувати лише ті повноваження, які наказані ним законом (що характерно для англосаксонської моделі загалом). Більше того, в рамках даної моделі діє так зване «правило Діллона», згідно з яким будь-яке справедливе, розумне, суттєве сумнів у наявності того чи іншого повноваження трактується судами проти органів місцевого самоврядування [2, с. 121]. Теоретично штати, які використовують цю модель, можуть навіть розпустити органи місцевого самоврядування, проте на практиці цього не відбувається.

Модель містить влади можна як трьох концентричних кіл, найбільший у тому числі - федеральні органи влади, середній - органи влади штатів, а малий коло - місцеве самоврядування. Федеральна влада хіба що «містить» у собі регіональні органи, а ті, своєю чергою - органи місцевого самоврядування. Саме федеральні органи влади є в цій моделі тією силою, яка визначає організацію регіональної та місцевої влади. Органи місцевого самоврядування виступають у цій моделі виконавцями волі федерації та її суб'єктів. Така модель сьогодні характерна і для України, де місцеві органи влади поки що не відчують себе повною мірою самостійними учасниками політичних, економічних і соціальних процесів, що відбуваються в країні.

Модель пересічної влади є найбільш демократичною і деценералізованою із використовуваних нині США. Тут федеральні органи державної влади, органи влади штатів та органи місцевого самоврядування практично незалежні один від одного, вони виступають як партнери у своїх взаєминах. Там, де їхні інтереси перетинаються, діють спільно; там же, де такого перетину немає, вони вільні від впливу один одного та діють незалежно. Ця модель підходить для багатьох країн, у тому числі й для України. Щоб називатися демократичною державою в найближчому

майбутньому, ми повинні прийти саме до такої форми взаємодії рівнів влади, що розглядаються.

Отже, характер взаємовідносин органів державної влади органів місцевого самоврядування США залежить від використовуваної у тому чи іншому штаті моделі. Систему місцевого самоврядування можна назвати децентралізованою лише у разі застосування моделі влади, що перетинається. У разі моделі координуючої влади, де правову і організаційну структуру органів місцевого самоврядування визначають штати, або моделі, що містить влади, де і муніципальні, і регіональні органи підпорядковані федеральним властям, систему місцевого самоврядування важко назвати децентралізованою.

Система взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у Франції є характерним прикладом континентальної моделі. Але, як вже було зазначено, жодна із систем взаємодії державної та муніципальної влади, що діють у сучасному світі, не може бути повністю тотожною тій чи іншій моделі. Теж відноситься і до сучасної Франції.

У французькій системі принцип вільного самоврядування ґрунтується на передачі місцевим адміністративно-територіальним утворенням певних повноважень, що не передбачає апріорі інституційного співробітництва між державою та різними рівнями місцевого самоврядування [5, с. 162]. Проте чим більше повноважень у органів місцевого самоврядування, тим більша їхня політична та економічна вага. На початок реформи місцевого самоврядування 1982- 1983 гг. державні органи мови у Франції робили спроби скоротити кількість повноважень, реалізованих місцевою владою, шляхом скорочення субсидій, інвестицій, запровадженням різних технічних і т.д. Співробітництво між цими двома рівнями влади будувалося на зовсім нерівноправній основі: державна влада могла здійснювати контроль за муніципалітетами практично у будь-якій сфері діяльності; представники держави на місцях мали право втручатися у діяльність органів муніципального управління, могли скасовувати рішення місцевої влади не

тільки через незаконність, але навіть через недоцільність.

Головне завдання реформи 1982- 1983 гг. став чіткий розподіл повноважень, а також встановлення партнерських відносин між органами державної влади та місцевими адміністративно-територіальними утвореннями. У ході реформи це завдання було виконано, і сучасна система взаємодії державної та муніципальної влади у Франції має децентралізований та демократичний характер. На місцях, як і раніше, присутні представники державної влади, але їхні функції тепер зводяться лише до інформування центрального уряду про те, що відбувається в регіонах, і до перевірки рішень органів місцевого самоврядування щодо законності. У комунах взагалі немає державних посадових осіб. Їхні функції виконує глава виконавчої влади комуни – мер [1, с. 761].

Таким чином, модель взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування, що склалася сьогодні у Франції, дуже відрізняється від тієї континентальної моделі, прообразом якої вона спочатку була. Нинішня французька модель – це симбіоз централізації та децентралізації, державного контролю та вільного самоврядування. Держава тут все частіше виступає не як суддя, який карає місцеву владу за будь-яку провину та непокору, а як партнер, який співпрацює з муніципалітетами на принципах законності та обмеженого контролю. Повністю спроектувати цю модель на українську дійсність не можна через відсутність у Франції регіонального рівня влади, проте це не заважає використовувати позитивний досвід у сфері контролю державної влади за органами місцевого самоврядування.

Основна подібність німецької та французької моделей полягає у наявності проміжного рівня влади між органами влади республіки (федеральної землі) та місцевим самоврядуванням. Його головне завдання – забезпечення контролю за дотриманням законодавства муніципалітетами. Але якщо у Франції цю функцію виконують представники державної влади на місцях префекти, то в Німеччині створюються спеціальні територіальні підрозділи органів влади федеральних земель. Такий рівень влади у

Німеччині називається середнім рівнем.

Суворо уніфікованого порядку в організації взаємодії між державною владою та місцевим самоврядуванням у Німеччині не існує. На різних землях цей порядок може значно відрізнятись. Це ріднить Німеччину із Сполученими Штатами Америки.

Характерною рисою німецької моделі і те, що федеральні органи влади мало беруть участі у взаємодії з органами місцевого самоврядування. Відносини між державою та муніципалітетами розгортаються майже виключно у сфері відносин між федеральною землею та місцевою владою [5, с. 241]. Таким чином, існує певна схожість німецької моделі з моделлю координуючої влади, яка використовується в деяких штатах США, а також з вітчизняною моделлю, в якій основна маса питань, пов'язаних із місцевим самоврядуванням, віднесена до ведення суб'єктів Федерації.

Система взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у Німеччині спирається на принцип контролю та нагляду з боку держави. При цьому цей нагляд не обмежує місцеве самоврядування. Саме існування контролюючих органів змушує муніципалітети діяти в рамках закону та робити менше помилок. Пряме втручання держави у справи муніципалітетів відбувається вкрай рідко, звичайно ж, якщо це не стосується виконання окремих державних повноважень. Муніципалітети у Німеччині мають право навіть виступати проти державних актів нагляду та звертатися до суду. У сучасній Україні така практика не поширена, і державний контроль за місцевим самоврядуванням перевищує всі допустимі норми. Щоб переконатися в цьому, достатньо подивитися на кількість звітів, які готують місцеві адміністрації для органів державної влади на шкоду вирішенню питань місцевого значення. Тим паче муніципалітети не виступають у судах проти актів державного контролю та нагляду.

Таким чином, незважаючи на наявність загальних принципів взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування, у різних країнах ця взаємодія відбувається по-різному. Іноді навіть у межах однієї країни

використовуються різні моделі.

Порівняльний аналіз показує, що розглянуті моделі мають як певні подібності, і відмінності. Наприклад, головною подібністю американської та німецької моделей взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування є наявність різних систем взаємодії, що використовуються в рамках однієї моделі. Організація процесу взаємодії державної та муніципальної влади в Німеччині та США лягає на плечі федеральних земель/штатів, і кожен регіон обирає таку систему, яка більше підходить для нього.

Між американською та французькою моделлю взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування більше відмінностей, ніж подібностей. Це, передусім, відмінністю форм державного устрою цих країн. У США з органами місцевого самоврядування здебільшого взаємодіють органи влади штатів. У Франції ж, як і унітарному державі, регіональний рівень управління відсутня, тому державна влада взаємодіє з муніципалітетами через своїх посередників - префектів. У їх функції виконують різні органи влади штатів. Отже, не можна сказати, що якась із цих систем взаємодії ефективніша та демократичніша за іншу.

Французька і німецька моделі за своєю суттю відрізняються лише тим, що у Франції існує певний уніфікований порядок взаємодії державної та муніципальної влади, а в Німеччині такого немає, у різних землях можуть використовуватися різні варіації взаємодії. За іншими характеристиками (проміжний рівень влади, контроль та нагляд з боку держави тощо) дані моделі практично ідентичні.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Магістерська дипломна робота визначає теоретичне узагальнення аспектів удосконалення взаємодії між державною адміністрацією та місцевим самоврядуванням, аналізує досвід зарубіжних країн та України та пропонує шляхи оптимізації взаємодії між державною адміністрацією та місцевим самоврядуванням. Грунтуючись на результатах дослідження, можна зробити наступні висновки теоретичного, методологічного і прикладного характеру:

Було вивчено, що органи державної влади та місцевого самоврядування взаємодіють головним чином тому, що разом вони виконують спільні функції - ефективне виконання цієї функції на регіональному рівні в Україні потребує двосторонньої підтримки вищезазначених інституцій, послідовності та спрямованості їх дій. Тільки за таких обставин можна говорити про ефективне демократичне управління територією.

Вивчається правове забезпечення взаємного впливу державних інститутів і місцевого самоврядування. Формою комунікації є додаткові повноваження органів місцевого самоврядування щодо вирішення питань місцевого значення, делегування взаємних повноважень органами державної влади та місцевого самоврядування, прийняття органами державної влади законів та інших нормативних актів з питань місцевого самоврядування, підписання договорів і доручень між органами державної влади та місцевого самоврядування. Формування координаційних, дорадчих, рекомендаційних та інших робочих органів, як тимчасових, так і постійних.

Виявлено основні проблеми роботи місцевої державної адміністрації з органами місцевого самоврядування України. На сьогоднішній день повноваження між адміністративними органами та органами місцевого самоврядування до кінця належним чином не розподілені. Це створює навантаження на систему управління і призводить до зіткнень між представниками цих державних органів, формування дублюючих один одного управлінських структур і надмірних фінансових витрат. В результаті

відбувається вирівнювання в процесі ефективного вирішення місцевих проблем.

Аналізується співпраця між громадянським суспільством, адміністративними органами влади та місцевим самоврядуванням. Спільна робота державних інститутів та інститутів громадянського суспільства є основною причиною існування демократичної держави. З проведеного аналізу можна зробити висновок, що саме інститути громадянського суспільства спільно з державою реалізують всі нормативні, правоохоронні функції. Тільки двостороння довіра призведе до ефективної співпраці, а громадські ініціативи стануть ключем до успішного діалогу між державою та громадянським суспільством.

Зарубіжний досвід взаємодії державних і місцевих органів влади показує, що в цілому чітке визначення повноважень і відповідальності місцевих органів влади гарантується основними принципами Європейської хартії місцевої автономії і прописано в більшості європейських конституцій і місцевих законів. Також принцип осначеності (взаємна інформація, консультації, фінансова достатність і управління) сприяє встановленню взаємоефективних відносин між адміністраціями різних рівнів за умови розподілу повноважень і відповідальності всіх разом узятих, що позитивно позначається на формуванні та реалізації державної політики в різних областях.

Беручи до уваги напрям реформування взаємодії органів адміністративної влади та місцевого самоврядування, були визначені перспективні напрями розвитку: по-перше, кожного з департаментів, які формують досвід цих установ; по-друге, формування провінційного інституту "про внесення змін до Конституції України (про децентралізацію влади)" за умови прийняття вже розроблених законів України та поправок, зокрема підготовки виключного переліку конституційних повноважень губернатора.

Сьогодні органи державної влади активно використовують різні форми

співпраці, консультуючись з місцевими органами влади, їх асоціаціями та громадськими інститутами, з метою розробки більш ефективних механізмів реалізації державної політики в галузі місцевого та регіонального розвитку. Але ці форми та методи також потребують вдосконалення.

Єдність державних і місцевих інтересів за своєю природою є ефективною формою втілення децентралізованої державної влади недержавними суб'єктами. В аналізі стверджується, що для стабілізації ефективного функціонування суспільства і держави необхідно забезпечити баланс між регіональними і національними інтересами, заснований на принципах єдності і непорушності кордонів.

Адже недосконалість поділу можливостей і повноважень між центральними гілками влади, центрами і регіонами, органами місцевого самоврядування та адміністративними органами, дублювання змісту і форми роботи місцевих гілок влади, протиріччя і конфлікти між ними, політичними партіями, державними інститутами, головним чином їх власні підприємства, які намагаються реалізувати партійні політичні проекти, недостатньо стурбовані проблемами населення.

Мешканці територіальної громади були виключені з процесу підготовки та прийняття рішень на місцевому рівні і практично не впливали на діяльність обраних законодавців та посадових осіб. Як доконаний факт, уряд повинен визнати, що він подолав небезпечну відстань від свого власного народу, і якщо ситуація не зміниться, наслідки будуть непередбачуваними.

Отже, реформи, запропоновані нинішнім урядом, повинні закласти міцну основу для розвитку регіону та сприяти підвищенню регіональної автономії, незалежності та фінансових ресурсів. Це зміцнить демократію в регіоні і створить відповідне автономне середовище, в якому всі жителі територіальної громади зможуть брати участь у діяльності місцевих органів влади, брати участь у моніторингу їх діяльності, вступати в конструктивний діалог з місцевими органами влади і вносити пропозиції щодо поліпшення їх

роботи.

Сьогодні створено основні органи системи місцевого самоврядування. Можна обговорювати рівень успішності цього процесу, але, враховуючи практично бездержавне існування попередніх десятиліть, без сумніву, це молода Великобританія в цілому, систему місцевого самоврядування можна визначити як сукупність суб'єктів і форм місцевого самоврядування, в яких населення територіальної громади реалізує надані йому функції і повноваження.

За результатами дослідження пропонується визначення МРД як сукупності засобів, форм і методів управління в системі державних установ, розумне поєднання яких на основі системного підходу дозволяє змінити звичну регламентацію поведінки об'єктів управління та об'єктів до регулюючого впливу суб'єкта на суспільні відносини, які складаються в тій чи іншій сфері управління. Виходячи з цього, охарактеризовано суть процесу регулювання діяльності державних установ та етапи формування МРД, а також підкреслено особливості таких механізмів з точки зору адміністрування та адмініструючої діяльності. На цій основі систематизується інституційна основа розвитку МРД в контексті децентралізації влади в Україні, удосконалюється методологія історичного аналізу становлення і розвитку МРД в Україні, проводиться наступний етап формування державних інститутів, заснований на аналізі вітчизняних і зарубіжних наукових розробок, нормативних і правових джерел за адміністративно-правовим статусом державних установ. Етапи формування місцевого самоврядування; Етапи формування МРД (інституційні; соціально-політичні; трансформація шляхом уточнення особливостей стандартів і класифікації механізмів регулювання).

Багаторівневий характер процесу системного реформування, а також сформована інтегрована структура механізмів регулювання в європейських країнах з якісно іншими початковими умовами процесу реформування вимагають розробки власного методологічного апарату для узагальнення та

адаптації зарубіжного досвіду функціонування МРД в Україні порівняно з цілями з української практики та адміністративної реформи . Доведено, що традиційними помилками в процесі формування МРД є дискретне впровадження зарубіжних концепцій і методів модернізації адміністративної системи, безумовне перенесення методів адміністративної реформи і безпосереднє впровадження концепції "нового державного управління" в практику державного управління. В Україні існують суттєві відмінності в реалізації положень концепції "нового державного управління", було доведено, що необхідно посилити координаційну складову органів влади центрального рівня в процесі регулювання діяльності МРД, забезпечити впровадження адміністративних реформ на основі принцип допоміжних функцій, реалізація концепції багаторівневого управління в управлінській практиці.

Без належним чином сформованої, налагодженої та юридично підкріпленої фінансової бази всі можливості місцевого самоврядування залишаться на папері, тому також рекомендується винести на перший план Питання про розподіл повноважень між місцевими адміністративними органами та органами місцевого самоврядування, а також про фінансування місцевих органів влади. самоврядування в Україні. Звичайно, це вже проблема для законодавців, і ми повинні сподіватися, що вони вирішать складну проблему місцевої автономії в Україні.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР /Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 1996. - (№30) - ст. 141.
2. Бюджетний кодекс України: від 08 лип. 2010 р. № 2456-УІ /Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2010. - (№50-51) - ст. 572.
3. Виборчий кодекс України: від 19 груд. 2019 р. № 396 - ІХ /Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2020. - (№ 7, № 8, № 9) - ст. 48.
4. Про військово-цивільні адміністрації: від 03 берез. 2015 р. № 141 - VII / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2015. - (№ 13) - ст.87.
5. Про внесення змін до деяких законів України щодо статусу старости села, селища: Закон від 09 лют. 2017 р. № 1848-УШ / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2017. - (№ 12) - ст. 134.
6. Про державну службу: Закон від 10 груд. 2015 р. № 889-VІn / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2016. - (№4) - ст.43.
7. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон від 05 лют. 2015 р. № 157 -УІІІ / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2015. - (№ 13) - ст. 91.
8. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон від 11 верес. 2003 р. № 1160 - TV / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2004. - (№ 9) - ст.79
9. Про культуру: Закон від 14 груд. 2010 р. № 2778 - VI / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2011. - (№ 24) -

ст. 168.

10. Про місцеві державні адміністрації: Закон від 09 квіт. 1999 р. № 586-XIV / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 1999. - (№20-21) - ст.190.

11. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон від 21 трав. 1997 р. № 280-97-ВР / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 1997. - (№24) - ст.170.

12. Про органи самоорганізації населення: Закон від 11 лип. 2001 р. № 2625 - III / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2001. - (№ 48) - ст.254.

13. Про правовий режим воєнного стану: Закон від 12 трав. 2015 р. № 389 - VII / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2015. - (№ 28) - ст.250.

14. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон від 07 черв. 2001 р. № 2493 - III / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2001. - (№ 33) - ст.175.

15. Про судоустрій і статус суддів: Закон від 07 лип. 2010 № 2453 - VI / Україна. Верховна Рада // Відомості Верховної Ради України (ВВР) - 2010. - (№ 41-42, № 43, № 44-45) - ст.529.

16. Європейська хартія місцевого самоврядування, ратифікована Верховною Радою України 15 липня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - № 38. - Ст. 249.

17. Беленчук І. А. Адміністративне право України : навч. посіб / І. А. Беленчук. - К. : Видавництво А.С.К. - 2004. - 176 с.

18. Бисага Ю. М., Рогач О. Я., Бачинська А. В. Муніципальне право України / Ю. М. Бисага, О. Я. Рогач, А. В. Бачинська. - Ужгород : Ліра. 2008. - 338 с.

19. Битяк Ю., Константи́й О. Правова природа адміністративних договорів / Ю. Битяк, О. Константи́й// Вісник Академії правових наук України. - 2001. - № 3 (26).
20. Борн А. Вплив європейської інтеграції на регіональну енергетику /
А. Борн// Journal of Common Market Studies — 2003. — Вип. 41(4).
21. Вінер А. Теорія європейської інтеграції / А. Вінер, Т. Дієз. — Оксфорд: Oxford University Press, 2004. — 406 с.
22. Галіахметов І. А., Кожушко С. І. Основні засади та принципи відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування: муніципально-правовий аспект / І. А. Галіахметов, С. І. Кожушко // Вісник Вищої ради юстиції. - 2011. - № 6.
23. Гизевус В. Політика місцевого самоуправління в ФРГ / В. Гизевус.
— К. 2005. 130 с.
24. Децентралізація влади - вимога часу і народу: матеріали «круглого столу», організованого газетою «Голос України» (Київ, 17 липня 2014 р.)
25. Джуринський О. В. Джерела господарського права України : монографія / О. В. Джури́нський. - Київ : Ліра-К, 2016. - 200 с.
26. Джонс Б. Європейський Союз і місцеві органи влади: монографія /
Б. Джонс. — Оксфорд: Clarendon Press, 2014. — 310 с.
27. Домбровський О. Децентралізація влади: історія, проблеми, перспективи. / Олександр Домбровський. // Проблеми децентралізації: національний та міжнародний досвід. / Наук. редактор М. Пухтинський. - К. : Атіка - Н, 2006- С. 285.
28. Євтушенко Є. В. Інститут префекта в контексті децентралізації як однієї з форм стратегії сталого розвитку : монографія / Є.В. Євтушенко // Публічне управління. - 2016. - Вип. 14.

29. Журавель Я. Проблеми правового регулювання порядку здійснення делегованих повноважень / Я. Журавель // Підприємництво, господарство і право. - 2007. - №11.
30. Коваленко А. А. Розвиток виконавчої влади в Україні на сучасному етапі: теорія і практика / А. А. Коваленко. - К. - 2002. - 509 с.
31. Конституція України. Науково-практичний коментар. - Харків.: Право. - 2003. - 806 с
32. Кравченко В.В. Актуальні проблеми виконання Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації» / За ред. В.В. Кравченка: Науково-практичний посібник. - К. : Атіка, 2003. - 288 с.
33. Крупчан О. Д. Організація виконавчої влади: монографія / О. Д. Крупчан. - К.: Видавництво УАДУ. - 2001. - 132 с.
34. Крупчан О. Д. Принципи розподілу влади, демократія, парламентаризм і організація виконавчої влади / О. Д. Крупчан // Адміністративне право в контексті європейського вибору України. - К.: Міленіум. - 2004.
35. Крусян А. Р. Взаємодія місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування в Україні: Автореф. Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Одеська державна юридична академія. - Одеса, 1999.
36. Літкевич В. Політика держави щодо громадянського суспільства: необхідність переформатування / В. Літкевич // Громадянське суспільство України: сучасний стан і перспективи впровадження європейських стандартів взаємодії з державою: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (12 грудня 2013 р., м. Київ). - Київ: НІСД, 2014. - 192 с.
37. Лопушинський І.П. Громадівська модель самоврядування в Україні: колективна монографія / Ю.М. Бардачова, І.П. Лопушинського, Р.М. Плюща// - Херсон: Книжкове вид. ФОП Вишемирський В.С., 2019. - 708 с.

38. Любченко П. М., Смоляр О. А. Зарубіжний досвід організації контролю у сфері місцевого самоврядування: колективна монографія / П. М. Любченко, О. А. Смоляр // Державне будівництво та місцеве самоврядування. - 2015. - Вип. 29.

39. Макаров Г. В. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у межах нової системи територіальної організації влади в Україні: монографія / Г. В. Макаров// Національний інститут стратегічних досліджень. - К., 2011. -54 с.

40. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади України: монографія / В. Я. Малиновський - Луцьк ; М-во освіти і науки України, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. - 450 с.

41. Пісоцький В. Комунікативна активність територіальної громади в процесі здійснення місцевого самоврядування в Україні / В Пісоцький // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. - Д. : ДРІДУ НАДУ, 2013. - Вип. 4 (19).

42. Пітцик М., Кравченко В. Актуальні проблеми розвитку законодавства про місцеве самоврядування / М. Пітцик, В. Кравченко// Бюлетень "Вісник Асоціації міст України". - № 5.

43. Полях Л. Визначення і розмежування повноважень між органами держави і місцевого самоврядування: досвід романської Європи / Л. Полях // Людина і політика. - 2002. - № 2.

44. Самойленко С. Координація комунікативної діяльності органів виконавчої влади: стан та шляхи вдосконалення / С. Самойленко // Запровадження комунікації органів державної влади: зб. мат-лів наук.-практ. конф. - Київ: Фенікс, 2016. - 192 с.

45. Серьогін С. М., Гончарук Н. Т. Теоретичні засади та основні напрямки реформування місцевого самоврядування й децентралізації влади в Україні / С.М. Серьогін, Н.Т. Гончарук Н // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. - 2015. - №. 2.

46. Скельчер К. Юрисдикційна цілісність, поліцентризм і дизайн демократичного Управління / С. Skelcher // Governance — 2005. — січ. — Вип. 18(1).
47. Слухай С. В. Удосконалення формування доходів місцевих бюджетів в Україні. / С. В. Слухай, О. В. Гончаренко. // Фінанси України. - 2007. - № 8. - С. 66.
48. Фурдичко Л., Гайдис Н. Міжбюджетні відносини в Україні в сучасних умовах / Л.Фурдичко, Н.Гайдис// Регіональна економіка. - 2004. - № 2.
49. Яблонський В. М. Про стан розвитку громадянського суспільства в Україні: аналіт. Доповідь / В. М. Яблонський, О. М. Балакірева, Т. В. Бондар. - Київ: НІСД, 2017. - 56 с.
50. Хуге Л. Субнаціональна мобілізація в Європейському Союзі / Л. Хуге // Зах Європейська політика. — 1995. — Вип. 18(3).
51. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] / Україна. Верховна Рада. Режим доступу : Податковий кодекс України | від 02.12.2010 № 2755-VI (rada.gov.ua) - Назва з екрана.
52. Земельний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон від 25 жовт. 2001 р. № 2768-III, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>. - Назва з екрана.
53. Про землеустрій [Електронний ресурс]: Закон України від 22 трав. 2003 р. № 858-IV, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15>. - Назва з екрана.
54. Про регулювання містобудівної діяльності [Електронний ресурс]: Закон України від 17 лют. 2011 р. № 3038-VI, станом на 26 черв. 2022 р. /

Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані.- Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>. - Назва з екрана.

55. Про благоустрій населених пунктів [Електронний ресурс]: Закон України від 06 верес. 2005 р. № 2807-IV, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані.- Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15>. - Назва з екрана.

56. Про співробітництво територіальних громад [Електронний ресурс]: Закон України від 17 черв. 2014 р. № 1508-VII, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18> - Назва з екрана.

57. Про добровільне об'єднання територіальних громад : [Електронний ресурс] Закон України від 05 лют. 2015 р. № 157-VIII, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> - Назва з екрана.

58. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації [Електронний ресурс]: Закон України від 23 верес. 1997 р. № 539/97-ВР, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80> - Назва з екрана.

59. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо здійснення державного нагляду (контролю) за відповідністю рішень органів місцевого самоврядування Конституції та законам України) [Електронний ресурс]: Проект Закону від 19 квіт. 2017 р., станом на 26 черв. 2022 р. / Міністерство розвитку громад та територій України Електрон. текст. дані. - Режим доступу: <https://auc.org.ua/novyna/zakonoprojekt-pro-derzhavnuu-kontrol-za-rishennyamy-organiv-miscevogo-samovryaduvannya> - Назва з екрана.

60. Про внесення змін до Закону України "Про місцеві державні

адміністрації" та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні[Електронний ресурс]: пояснювальна записка до проекту Закону від 30 жовт. 2020 р. №4298, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70293 - Назва з екрана.

61. Про засади державної регіональної політики [Електронний ресурс]: Закон України від 05 лют. 2015 р. № 156-VIII, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.

62. Про деякі заходи щодо прискорення реформ у сфері земельних відносин [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 15 жовт. 2020 р. № 449/2020, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/449/2020>

63. Про затвердження Положення про опорний заклад освіти [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 черв. 2019 р. № 532, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/532-2019-%D0%BF#Text> - Назва з екрана.

64. Деякі заходи щодо прискорення реформ у сфері земельних відносин [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лист. 2020 р. № 1113, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npras/deyaki-zahodi-shchodo-priskorennya-reform-u-sferi-zemelnih-vidnosin-i161120-1113> -

Назва з екрана.

65. Про перші вибори депутатів сільських, селищних, міських рад територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міських голів 25 жовтня 2020 року [Електронний ресурс]: постанова Центральної виборчої комісії від 08 серп. 2020 р. № 160, станом на 26 черв. 2022 р. / Україна.

Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0160359-20#Text> - Назва з екрана.

66. Про утворення та ліквідацію районів [Електронний ресурс]:
постанова Верховної Ради України від 17 лип. 2020 р. № 807- IX, станом на
26 черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим
доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> - Назва з екрана.

67. Питання передачі земельних ділянок сільськогосподарського
призначення державної власності у комунальну власність об'єднаних
територіальних громад [Електронний ресурс]: розпорядження Кабінету
Міністрів України від 31 січ. 2018 р. № 60-р, станом на 26 черв. 2022 р. /
Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60-2018-%D1%80#Text> - Назва з екрана.

68. Про затвердження перспективного плану формування територій
громад Херсонської області [Електронний ресурс]: розпорядження Кабінету
Міністрів України від 29 квіт. 2020 р. № 474-р, станом на 26 черв. 2022 р. /
Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2020-%D1%80#Text> - Назва з екрана.

69. Опубліковано розпорядження про адміністративні центри та
території територіальних громад областей [Електронний ресурс]: сайт
Асоціації міст України. Електрон. текст. дані. - Режим доступу:
<https://www.auc.org.ua/novyna/opublikovano-23-rozporядzhennya-pro-administrativni-centry-ta-terytoriyi-terytorialnyh> - Назва з екрана.

70. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний
ресурс]: Міжнародний документ від 15 жовт. 1985 р. № 994_036, станом 26
черв. 2022 р. / Україна. Верховна Рада. - Електрон. текст. дані. - Режим
доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/994_036 - Назва з екрана.

71. Ворона П. В., Бобрицький Л. В. Вплив адміністративного
ресурсу
на процеси децентралізації влади в Україні [Електронний ресурс] / П.В.
Ворона, Л.В. Бобрицький // Публічне адміністрування: теорія та практика. -

2017. - вип. 2(18). - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2017_2_17 -

Назва з
екрана.

72. Кузнецова О. О. Інститут місцевого самоврядування: проблеми становлення та розвитку [Електронний ресурс] / О. О.Кузнецова // Державне будівництво. - 2007. - №1. - Режим доступу <http://www.nbuv.gov.ua>. - Назва з екрана.

73. Негода В.А. Пропозиції щодо удосконалення правових механізмів з реалізації реформи територіальної організації влади та місцевого самоврядування на засадах децентралізації [Електронний ресурс] / В.А. Негода // Публічне управління та регіональний розвиток. - 2020. - № 8. - Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1069634.pdf> - Назва з екрана.

74. Павлюк А.П. Економічні аспекти формування спроможних територіальних громад в Україні [Електронний ресурс] / А.П. Павлюк // Стратегічні пріоритети. Серія : Економіка. - 2016. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/spe_2016_1_16 - Назва з екрану